

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

nr. RvVb/A/1516/1009 van 26 april 2016
in de zaak 1314/0389/A/4/0372

In zake:

1. mevrouw **Anita BEL**
2. de heer **Willem VAN GILS**

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaten Peter FLAMEY en Gregory VERHELST
kantoor houdende te 2018 Antwerpen, Jan Van Rijswijcklaan 16
waar woonplaats wordt gekozen

verzoekende partijen

tegen:

de deputatie van de provincieraad van **ANTWERPEN**

verwerende partij

Tussenkomende partij:

de bvba **GROETELAERS PLUIMVEE**

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Kris PEETERS
kantoor houdende te 3545 Halen, Bloemendaalstraat 186
waar woonplaats wordt gekozen

I. VOORWERP VAN DE VORDERING

De vordering, ingesteld met een aangetekende brief van 27 februari 2014, strekt tot de vernietiging van het besluit van de deputatie van de provincieraad van Antwerpen van 17 oktober 2013.

De deputatie heeft het administratief beroep van de verzoekende partijen tegen de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Ravels van 11 juni 2013 verworpen.

De deputatie heeft aan de tussenkomende partij een stedenbouwkundige vergunning verleend voor het uitbreiden van een bestaand kippenbedrijf voor de bouw van een legkippenstal, de aanleg van een betonverharding en het plaatsen van drie meelsilo's.

De bestreden beslissing heeft betrekking op een perceel gelegen te 2382 Ravels, Heesdijk 28 en met als kadastrale omschrijving afdeling 3, sectie D, nummer 281 Z 2.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

1.

De verwerende partij heeft geen antwoordnota ingediend maar heeft wel een afschrift van het administratief dossier neergelegd. De verzoekende partij heeft een toelichtende nota ingediend. De tussenkomenende partij heeft een schriftelijke uiteenzetting ingediend.

2.

De partijen zijn opgeroepen voor de openbare terechtzitting van de achtste kamer van 24 november 2015, waar de vordering tot vernietiging werd behandeld en de zaak in beraad werd genomen.

Met een beschikking van 1 februari 2016 heeft de voorzitter van de Raad voor Vergunningsbetwistingen het beroep toegewezen aan de vierde kamer.

Met een tussenarrest van 8 februari 2016 met nummer RvVb/A/1516/0577 heeft de Raad de heropening van de debatten bevolen en de partijen opnieuw opgeroepen voor de openbare terechtzitting van 23 februari 2016.

Kamervoorzitter Nathalie DE CLERCQ heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Sophie AERTS die loco advocaten Peter FLAMEY en Gregory VERHELST verschijnt voor de verzoekende partijen en advocaat Kris PEETERS die verschijnt voor de tussenkomenende partij, zijn gehoord.

De verwerende partij, hoewel behoorlijk opgeroepen, is niet ter zitting verschenen. Gelet op artikel 4.8.27 VCRO verhindert de afwezigheid van partijen de geldigheid van de zitting, en dus van de behandeling van de zaak, echter niet.

Titel IV, hoofdstuk VIII van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) betreffende de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het Besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2012 houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen (Procedurebesluit) zijn toegepast.

De uitdrukkelijke verwijzingen in dit arrest naar artikelen van de VCRO en van het Procedurebesluit hebben betrekking op de tekst van deze artikelen, zoals zij golden op het ogenblik van het instellen van de voorliggende vordering.

III. TUSSENKOMST

De bvba GROETELAARS PLUIMVEE verzoekt met een aangetekende brief van 28 april 2014 om in het geding te mogen tussenkomen.

De voorzitter van de vierde kamer heeft met een beschikking van 1 juli 2014 de tussenkomenende partij toegelaten om in de debatten tussen te komen. Uit het dossier blijkt dat het verzoek tot tussenkomst tijdig en regelmatig is ingesteld.

IV. FEITEN

1.

De verzoekende partijen wonen te 2382 Poppel aan de Heesdijk nrs. 24 en 28. Achter de woningen van de verzoekende partijen wordt een pluimveebedrijf uitgebaut door de tussenkomenende partij, dat bereikbaar is via een private servitutedeweg gelegen tussen de woningen Heesdijk 28 en 30.

Het thans bestaande pluimveebedrijf omvat twee stallen.

2.

Op 8 april 2008 (datum van het ontvangstbewijs) dient de tussenkomenende partij bij het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Ravels een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor *“bouwen van een legkippenstal bij een bestaand legkippenbedrijf, het plaatsen van silo’s en het aanleggen van betonverharding”*.

De nieuwe (derde) stal wordt voorzien naast de meest zuidelijk gelegen bestaande kippenstal. Tussen de twee bestaande stallen worden drie meelsilo’s voorzien. De nieuwe verharding situeert zich aan de achterzijde van de nieuwe stal (286 m²) en aan de linkerzijde ervan (170 m²).

Het perceel is volgens de bestemmingsvoorschriften van het bij koninklijk besluit van 30 september 1977 vastgestelde gewestplan ‘Turnhout’, gelegen in agrarisch gebied.

Tijdens het openbaar onderzoek, georganiseerd van 16 juli 2008 tot en met 15 augustus 2008, dienen de verzoekende partijen een bezwaarschrift in, waarin onder meer zichthinder geur- en geluidshinder en insectenoverlast wordt aangevoerd.

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Ravels verleent op 24 februari 2009 een stedenbouwkundige vergunning aan de tussenkomenende partij. Het college motiveert zijn beslissing als volgt:

“ ...

Het college van burgemeester en schepenen neemt omtrent deze bezwaarschriften het volgende standpunt in:

- i.v.m. mogelijke bouwovertradingen werd op 3 september 2008 aan de lokale politie opdracht gegeven nazicht te doen. Dit element wordt in aanmerking genomen*
- het perceel is gelegen in een agrarisch gebied. Een agrarisch bedrijf hoort thuis in een agrarisch gebied. Dit element wordt niet in aanmerking genomen.*
- de aantasting van het woongenot door geluids- en geurhinder en insectenoverlast wordt niet in aanmerking genomen, omdat deze overwegingen niet van stedenbouwkundige aard zijn, maar van milieukundige aard*
- de waardevermindering van de woningen in de omgeving is evenmin een element van stedenbouwkundige aard, maar van burgerlijke aard en wordt dan ook niet in aanmerking genomen*

...

Volgens de algemeen geldende stedenbouwkundige regels in de gemeente Ravels moeten nieuwe stallen uitgevoerd worden in baksteengevelmetselwerk. Aangezien de bestaande stallen echter in snelbouwstenen uitgevoerd zijn, is dit gevelmateriaal voor de nieuwe stal eveneens aanvaardbaar.

...

De nieuwe gebouwen, constructies en verhardingen sluiten aan op de bestaande, en maken als dusdanig een fysisch geïntegreerd deel uit van het bestaande

gebouwencomplex. Het nieuwe gebouw ligt op 1,5m van de aanliggende bestaande stal (en tegen de voorgevel). De gebouwen, constructies en verhardingen liggen op minimum 10m van de perceelsgrenzen.

Langs de linkerperceelsgrens en de achterperceelsgrens wordt een groenscherm voorzien. Dit groenscherm dient aangeplant te worden met drie rijen streekeigen hoogstammige bomen met ene tussenafstand van 2m, aangevuld met een dichte begroeiing van streekeigen struiken, zodat een dichte houtkant kan ontwikkeld worden. Het groenscherm dient aangelegd te worden tijdens het eerstvolgende plantseizoen na de ingebruikname van de constructies. Indien voldaan wordt aan de voorwaarden brengt de inplanting van de nieuwe gebouwen, constructies en verhardingen de goede ruimtelijke ordening niet in het gedrang.

...

De Raad van State vernietigt de bestreden beslissing met het arrest nr. 210.447 van 18 januari 2011. De Raad van State overweegt dat uit de motivering van de beslissing niet blijkt dat het college van burgemeester en schepenen in concreto rekening heeft gehouden met de ordening in de onmiddellijke omgeving, dat de motivering is beperkt tot een beschrijving van de vergunde bouwwerken, zonder dat daarbij aandacht wordt besteed aan de onmiddellijke omgeving, laat staan dat de weerslag van de vergunde werken op de onmiddellijke omgeving wordt onderzocht, dat de overweging dat “indien voldaan wordt aan de voorwaarden (...) de inplanting van de nieuwe gebouwen, constructies en verhardingen de goede ruimtelijke ordening niet in het gedrang (brengt)” te vaag en algemeen is en alleszins niet kan volstaan om te besluiten dat de verenigbaarheid van de bouwwerken met de ordening in de onmiddellijke omgeving in concreto werd onderzocht en dat ook de weerlegging van de bezwaarschriften in dit opzicht niet kan volstaan.

3.

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Ravels beslist op 13 november 2012 om een stilzwijgende weigering ter kennis te brengen aan de aanvrager.

Op 16 april 2013 dient de tussenkomende partij een nieuwe aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor de bouw van een legkippenstal, de afbraak van een gedeelte van een stal en de bouw van een inkomsas. Deze aanvraag wordt door het college van burgemeester en schepenen onontvankelijk verklaard omdat de project-MER screening bij de aanvraag ontbreekt.

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Ravels beslist op 11 juni 2013 om haar beslissing van 13 november 2012 in te trekken, stellende dat de procedure van artikel 43 van het coördinatiedecreet van 22 oktober 1996 niet voorziet in het systeem van de ‘stilzwijgende weigering’ en het college van burgemeester en schepenen nog steeds bevoegd is om een beslissing te nemen. Op dezelfde datum verleent het college van burgemeester en schepenen een stedenbouwkundige vergunning aan de tussenkomende partij voor de aanvraag die op 8 april 2008 werd ingediend. Ditmaal motiveert het college zijn beslissing als volgt:

“ ...

Het college van burgemeester en schepenen neemt omtrent deze bezwaarschriften het volgende standpunt in:

- Er dient naar aanleiding van deze aanvraag voldaan te zijn aan de voorwaarden zoals in voorgaande stedenbouwkundige vergunningen gesteld met betrekking tot de aanplanting van buffervoorzieningen. Ook met betrekking tot het materiaalgebruik van gevels en dakbedekking van de bestaande stallen dient de aanvrager zich in regel te stellen.*

- *Het perceel van de aanvraag, alsook de aanpalende percelen, zijn gelegen in een agrarisch gebied. Een agrarisch bedrijf en de bijhorende bedrijfsgebouwen horen thuis in dit gebied. Het uitzicht in een agrarisch gebied wordt mede bepaald door de zone-eigen agrarische bebouwing (al dan afgeschermd met bufferend groen) in dit gebied. Dit deel van het bezwaarschrift wordt niet weerhouden.*
- *Vooreerst wordt opgemerkt dat het perceel van de aanvraag gelegen is in een agrarisch gebied. Dit geldt ook voor de aanpalende (zonevreemde) woningen. In een agrarisch gebied mag een zekere tolerantie verwacht worden ten aanzien van hinderlijke effecten m.b.t. uitzicht, geur, geluid en insecten afkomstig van de exploitatie van een intensief landbouwbedrijf. Anderzijds kan evenwel wel gesteld worden dat deze hinder beperkt dient te blijven tot het aanvaardbare binnen dit landbouwgebied. Er dienen door de exploitant dan ook de nodige voorzorgen genomen te worden om deze hinderlijke effecten in te perken. Echter moet worden opgemerkt dat, met uitzondering van effecten ten gevolge van het uitzicht, het inperken van de genoemde effecten gerelateerd is aan de exploitatie van het bedrijf. Deze elementen zijn dan ook niet zozeer stedenbouwkundig van aard, doch dienen beoordeeld te worden in het kader van de milieuvergunning. Bij het verlenen/hernieuwen van een milieuvergunning dienen dan ook de voorwaarden met betrekking tot het inperken van de genoemde hinderaspecten opgelegd te worden. Dit element wordt, met uitzondering van het hinderaspect 'uitzicht', niet in aanmerking genomen. Wel wordt in dit verband verwezen naar de koppeling tussen de stedenbouwkundige vergunning en de milieuvergunning zoals voorzien in artikel 4.5.1, § 2, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.*
- *Een waardevermindering van de omliggende woningen is geen element van stedenbouwkundige aard doch wel een burgerlijk aspect. Dit deel van het bezwaarschrift wordt niet weerhouden.*
- *Er wordt uitgegaan van de correctheid van de ingediende plannen. Het behoort niet tot de taak van de gemeente om perceelsgrenzen te controleren. De juiste opmaak van de plannen behoort tot de verantwoordelijkheid van de architect. Enkel de aanvraag zoals ingediend kan worden beoordeeld. De uiteindelijk uit te voeren werken dienen overeen te stemmen met de weergave op de ingediende en vergunde plannen. Indien in de feitelijkeheid zou blijken dat het terrein kleiner is dan ingetekend op de plannen, zal dit inhouden dat de vergunde werken niet kunnen uitgevoerd worden. Dit deel van het bezwaarschrift wordt niet weerhouden.*

...

Project-MER-screening

De aanvraag heeft betrekking op een project dat opgenomen is in bijlage III van het besluit van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage. Een toetsing van het project aan de hand van de dossierstukken aan de criteria van bijlage II van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM) wijst uit dat het voorgenomen project geen aanzienlijke gevolgen kan hebben voor het milieu en een project-MER redelijkerwijze geen nieuwe of bijkomende gegevens over aanzienlijke milieueffecten kan bevatten:

- *kenmerken van het project (aard): het voorgestelde project betreft een uitbreiding van een bestaand en hoofdzakelijk vergund legkippenbedrijf. Het bedrijf is gelegen in een agrarisch gebied en is bijgevolg in overeenstemming met het gewestplan. Bovendien wordt opgemerkt dat de aanvraag enkel een uitbreiding van een hoofdzakelijk vergund bedrijf, waardoor het project aansluit bij de aard van de huidige invulling op het perceel.*
- *plaats project (ligging): het bedrijf is gelegen op voldoende afstand van woongebied en een woonuitbreidingsgebied volgens het gewestplan. Het bedrijf is*

immers gelegen op ongeveer 250 m afstand (in vogelvlucht) van een woongebied met een landelijk karakter en op ongeveer 1 km afstand (in vogelvlucht) van een woongebied. Ten aanzien van een woongebied met een landelijk karakter gelden er vanuit het gewestplanvoorschrift 'agrarisch gebied' geen afstandsbeperkingen voor niet aan de grond gebonden agrarische bedrijven met een industrieel karakter, of voor intensieve veeteelt. Ten aanzien van een woongebied dient een minimale afstand van 300 m gerespecteerd te worden. Hieraan wordt ruim voldaan. Aanpalend aan, en in de directe omgeving van, het bedrijf zijn enkele zonevreemde woningen gelegen. Er wordt ingeschat dat ten gevolge van het geplande project, een uitbreiding van een bestaand en hoofdzakelijk vergund legkippenbedrijf, geen of slechts een beperkte verhoging van de effecten op deze zonevreemde woningen kan worden verwacht, in vergelijking met de bestaande en hoofdzakelijk vergunde toestand.

– kenmerken potentiële effecten (omvang): het bestaande en hoofdzakelijk vergunde legkippenbedrijf betreft een bedrijf voor 28 700 kippen. Door de uitbreiding wordt de capaciteit van het bedrijf verhoogd met 7 400 dieren, namelijk tot 36 100 kippen. Er wordt ingeschat dat deze verhoging van de capaciteit als beperkt kan worden gezien. De impact van de geplande verhoging van de capaciteit op de omgeving zal dan ook beperkt blijven.

Er moet bijgevolg geen milieueffectrapport over het project worden opgesteld.

Beoordeling van de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening (opportuniteitsonderzoek)

De aanvraag kan maar worden ingewilligd indien de goede ruimtelijke ordening niet in het gedrang wordt gebracht...

Verder kan het volgende worden gesteld:

– functionele inpasbaarheid: de aanvraag voorziet de uitbreiding van een bestaand landbouwbedrijf. Het huidige bedrijf bestaat uit twee stallen (waarvan één stal bedoeld voor 10 700 kippen en de tweede stal bedoeld voor 18 000 kippen), een berging, een kadaverkoeling en ruime bedrijfsverharding. De gevraagde uitbreiding betreft een bijkomende kippenstal (bedoeld voor 7 400 kippen) met kantine en kleedruimten voor het personeel en een opslagplaats voor eieren; drie meelsilo's en bijkomende bedrijfsverharding. De gevraagde uitbreiding sluit fysisch aan bij de bestaande bedrijfsgebouwen. Er kan dan ook gesteld worden dat het gevraagde functioneel inpasbaar is in de bestaande landbouwbedrijfskavel.

De omgeving van het landbouwbedrijf kan getypeerd worden als een landbouwomgeving afgewisseld met enkele geïsoleerde boscomplexen. De landbouwomgeving bestaat voornamelijk uit akkerland en weiland. In de onmiddellijke omgeving van het landbouwbedrijf zijn meerdere landbouwbedrijven met een soortgelijke functie en schaal terug te vinden. Tevens zijn in de onmiddellijke en ruimere omgeving van het landbouwbedrijf enkele (al dan niet zonevreemde) woningen gelegen. Er kan gesteld worden dat het bestaande landbouwbedrijf en de gevraagde uitbreidingen als functioneel inpasbaar in de huidige landbouwomgeving kunnen beschouwd worden.

Er kan worden opgemerkt dat aanpalend of in de directe omgeving van de landbouwbedrijfskavel drie woningen gelegen zijn. Deze vaststelling doet geen afbreuk aan de functionele inpassing van het aangevraagde project, omwille van de aanwezigheid van overige landbouwfuncties in de omgeving en omwille van de bestaande en hoofdzakelijk vergunde invullingen op de landbouwbedrijfskavel in casu.

– *mobilitéitsimpact: het perceel van de aanvraag is via een erfdiensbare doorgang tussen twee woningen langs de Heesdijk ontsluitbaar naar de voorliggende voldoende uitgeruste weg. Deze voorliggende weg, Heesdijk, betreft een landbouwweg in betonverharding, voldoende breed voor de kruising van twee personenwagens. Op relatief korte afstand kan aansluiting gevonden worden op de gewestweg N12 (Prinsenlaan/Steenweg Weelde). Op de bedrijfskavel is voldoende verharding aanwezig en voorzien voor het stallen en het keren van landbouwvoertuigen en vrachtvoertuigen.*

Er kan dan ook gesteld worden dat de mobiliteit in functie van het bestaande landbouwbedrijf en de gevraagde uitbreiding op voldoende en kwalitatieve wijze kan worden opgevangen zonder noemenswaardige bijkomende of onaanvaardbare verkeersdruk te veroorzaken en zonder hierbij de verkeerveiligheid en de verkeersleefbaarheid onaanvaardbaar te verminderen.

– *Schaal: de schaal van het bestaande landbouwbedrijf kan als normaal voor een hedendaags landbouwbedrijf beschouwd worden. Ook na de uitbreiding zal de schaal van het bedrijf aanvaardbaar blijven.*

De schaal van het bestaande bedrijf en de gevraagde uitbreiding is vergelijkbaar met de schaal van overige landbouwbedrijven in de nabije omgeving van de landbouwbedrijfskavel.

– *ruimtegebruik en bouwdichtheid: door de gevraagde uitbreiding wordt een relatief hoge bouwdichtheid op de huidige bedrijfskavel bekomen, wat in het teken van duurzaam en spaarzaam ruimtegebruik als positief kan worden gezien.*

De voorgestelde bouwdichtheid op de bedrijfskavel verhindert evenwel niet dat naar de omgeving toe op de bedrijfskavel voldoende marges worden voorzien voor de inpassing en landschappelijke buffering van het bedrijf ten opzichte van de omgeving. Er wordt een strook van landschappelijk inpassend groen met een breedte van 10 m voorzien ter hoogte van de linkse en de achterliggende perceelsgrens. Ook aan de voorste en de rechter-perceelsgrens is nog voldoende ruimte aanwezig voor de inpassing van het gebouwencomplex in de omgeving.

– *visueel-vormelijke elementen: het op te richten landbouwbedrijfsgebouw wordt voorzien in snelbouwmetselwerk. Op zich betreft dit geen gebruikelijk materiaal voor landbouwbedrijfsgebouwen. Nieuwe stallen worden gebruikelijk immers uitgevoerd in baksteengevelmetselwerk. Daar de bestaande stallen echter ook in snelbouwsteen zijn uitgevoerd, kan het voorgestelde gevelmateriaal uitzonderlijk wel worden toegestaan. Het voorgestelde materiaal sluit immers voldoende aan bij het op de bedrijfskavel gebruikte materiaal.*

De buitenaanleg gebeurt met duurzame materialen. Er wordt ter hoogte van de linkse en de achterliggende perceelsgrens voldoende groenaanplanting voorzien voor de landschappelijke inpassing van het gebouwencomplex in de omgeving. Evenwel dient ter hoogte van de voorliggende perceelsgrens (de grens met kavels met de bestaande woningen) ook groenaanplanting voorzien te worden. Gelet op de bestaande aanpalende invullingen (residentiële bebouwing) is de functie van de groenaanplanting geen landschappelijke, doch wel een visueel scheidende functie. De groenaanplanting dient dusdanig aangelegd en beheerd te worden dat een visueel scheidend groenscherm wordt bekomen, welke ook tijdens de wintermaanden voldoende visueel scheidend werkt. Ter hoogte van het bestaande gebouw (berging) dient het visueel scheidend groenscherm dé volledige afstand tussen de perceelsgrens en de berging te beslaan. Tussen de berging en de rechterperceelsgrens dient het visueel-scheidend groenscherm ter hoogte van de perceelsgrens met het perceel met nummer 281/R/2 een minimale breedte van 6 m te hebben. De aanleg van de groenaanplanting, zowel ter hoogte van de linkse

en de achterste perceelsgrens als ter hoogte van de voorste perceelsgrens, dient te gebeuren met streekeigen en standplaatsgeschikt plantgoed.

– cultuurhistorische aspecten: er zijn op het perceel en in de directe omgeving geen cultuurhistorische elementen aanwezig.

– Bodemreliëf: de reliëfwijzigingen in functie van onderhavige aanvraag zijn beperkt tot verwaarloosbaar.

– hinderaspecten, gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid in het algemeen: De aanvraag betreft een agrarische onderneming (een intensief legkippen bedrijf), gelegen in een agrarisch gebied. Het bedrijf is gelegen op ongeveer 250 m afstand (in vogelvlucht) van een woongebied met een landelijk karakter en op ongeveer 1 km afstand (in vogelvlucht) van een woongebied. Ten aanzien van een woongebied met een landelijk karakter gelden er vanuit het gewestplanvoorschrift 'agrarisch gebied' geen afstandsbeperkingen voor niet aan de grond gebonden agrarische bedrijven met een industrieel karakter of voor intensieve veeteelt. Ten aanzien van een woongebied dient een minimale afstand van 300 m gerespecteerd te worden. Hieraan wordt ruim voldaan.

Er kan worden opgemerkt dat aanpalend aan het bedrijf en in de directe omgeving van het bedrijf enkele woningen gelegen zijn. Deze woningen betreffen landbouwexploitatiewoningen en/of zonevreemde woningen. In het agrarisch gebied mag een zekere tolerantie verwacht worden ten aanzien van hinderlijke effecten met betrekking tot uitzicht, geur, geluid en insecten afkomstig van de exploitatie van een intensief landbouwbedrijf. Anderzijds kan evenwel wel gesteld worden dat deze hinder beperkt dient te blijven tot het aanvaardbare binnen dit landbouwgebied. Er dienen door de exploitant dan ook de nodige voorzorgen genomen te worden om deze hinderlijke effecten in te perken. Echter moet worden opgemerkt dat, met uitzondering van effecten ten gevolgen van het uitzicht, het inperken van de genoemde effecten gerelateerd is aan de exploitatie van het bedrijf. Deze elementen zijn dan ook niet zozeer stedenbouwkundig van aard, doch dienen beoordeeld te worden in het kader van de milieuvergunning. Bij het verlenen/hernieuwen van een milieuvergunning dienen dan ook de voorwaarden met betrekking tot het inperken van de genoemde hinderaspecten opgelegd te worden. Er wordt in dit verband verwezen naar de koppeling tussen de stedenbouwkundige vergunning en de milieuvergunning zoals voorzien in artikel 4.5.1, § 2, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. De bouwheer dient de nodige maatregelen te treffen om de hinder afkomstig van de exploitatie zo veel mogelijk te beperken en op die manier een eventuele vermindering van het gebruiksgenot voor aanpalende bewoners zo veel mogelijk te beperken. Met betrekking tot het hinderaspect dient te worden voorzien in de nodige aanplanting van groenbuffers ter hoogte van de perceelsgrenzen.

De bouwheer dient rekening te houden met eventuele andere sectorale wetgeving die van toepassing is om hinder te beperken (burgerlijk wetboek, milieuwetgeving, Mits naleving van de op te leggen voorwaarden is de aanvraag in overeenstemming met de goede plaatselijke ruimtelijke ordening.

...”

De verzoekende partijen tekenen tegen deze beide beslissingen op 11 juli 2013 administratief beroep aan bij de verwerende partij.

De provinciale stedenbouwkundige ambtenaar adviseert in zijn verslag van 12 september 2013 om dit beroep niet in te willigen en de stedenbouwkundige vergunning te verlenen onder voorwaarden.

Na de hoorzitting van 17 september 2013 beslist de verwerende partij op 17 oktober 2013 om het beroep voorwaardelijk in te willigen en een stedenbouwkundige vergunning te verlenen onder voorwaarden. De verwerende partij motiveert haar beslissing als volgt:

“ ...

project-MER screening:

De aanvraag heeft betrekking op een project dat opgenomen is in bijlage III van het besluit van 10/12/2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectenrapportage.

Een toetsing van het project aan de hand van de dossierstukken aan de criteria van bijlage II van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DRAM) wijst uit dat het voorgenomen project geen aanzienlijke gevolgen kan hebben voor het milieu en project-MER redelijkerwijze geen nieuwe of bijkomende gegevens over aanzienlijke milieueffecten kan bevatten:

- 1. kenmerken van het project (aard): Het voorgestelde project betreft een uitbreiding van een bestaand en hoofdzakelijk vergund legkippenbedrijf. Het bedrijf is gelegen in een agrarisch gebied en is bijgevolg in overeenstemming met het gewestplan. Bovendien wordt opgemerkt dat de aanvraag enkel een uitbreiding van een hoofdzakelijk vergund bedrijf, waardoor het project aansluit bij de aard van de huidige invulling op het perceel.*
- 2. plaats project (ligging): het bedrijf is gelegen op voldoende afstand van het woongebied en een woonuitbreidingsgebied volgens het gewestplan. Het bedrijf is immers gelegen op ongeveer 250m afstand (in volgelvlucht) van een woongebied met landelijk karakter en op ongeveer 1 km afstand van een woongebied. Ten aanzien van een woongebied met landelijk karakter gelden er vanuit het gewestplanvoorschrift van agrarisch gebied geen afstandsbeperkingen voor niet aan de grond gebonden agrarische bedrijven met een industrieel karakter, of voor intensieve veeteelt. Ten aanzien van een woongebied dient een minimale afstand van 300 meter gerespecteerd te worden. Hieraan wordt ruim voldaan. Aanpalend aan en in de directe omgeving van het betrokken bedrijf zijn er enkele zonevreemde woningen gelegen. Omdat het geen nieuwe activiteit betreft, maar een uitbreiding van een bestaand en hoofdzakelijk vergund legkippenbedrijf, wordt er verwacht dat er geen of slechts een beperkte verhoging van de effecten op deze zonevreemde woningen kan worden verwacht in vergelijking met de huidige hoofdzakelijk vergunde toestand.*
- 3. kenmerken van potentiële effecten (omvang): het bestaande en hoofdzakelijk vergunde legkippenbedrijf betreft een bedrijf voor 28.700 kippen. Door de uitbreiding wordt de capaciteit van het bedrijf verhoogd met 7.400 dieren, namelijk tot 36100 kippen. Er wordt ingeschat dat deze verhoging van de capaciteit als beperkt kan worden aanzien. De impact van deze verhoging van de capaciteit op de omgeving zal dan ook beperkt blijven.*

Er moet bijgevolg geen milieueffectenrapport over het project worden opgesteld.

De aanvraag dient getoetst op de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening. De overeenstemming met de goede ruimtelijke ordening wordt beoordeeld aan de hand van aandachtspunten en criteria die betrekking hebben op de functionele inpasbaarheid, de mobiliteitsimpact, de schaal, het ruimtegebruik en de bouwdichtheid, visueel-vormelijke elementen, cultuurhistorische aspecten en het bodemreliëf, en op hinderaspecten, gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid in het algemeen. Het aangevraagde werd met

inachtneming van al deze aspecten onderzocht. Hierna wordt dieper ingegaan op de voor de aanvraag noodzakelijke of relevante elementen.

Bij de beoordeling van het aangevraagde is rekening gehouden met de in de omgeving bestaande toestand.

Het eigendom is bereikbaar via een servitudeweg tussen de woningen Heesdijk 28 en 30. De woningen zijn gelegen aan een voldoende uitgeruste gemeenteweg, verhard in beton. De straat is rustig, twee auto's kunnen vlot kruisen. Langs deze straat zijn een 8-tal woningen (zonevreemd) gelegen. De beroepers wonen in de dichtstbijzijnde woningen. De bijkomende verharding wordt beperkt tot het strikt noodzakelijke, de oprit wordt niet gewijzigd.

Het is niet te verwachten dat de uitbreiding extra mobiliteitsproblemen zullen veroorzaken.

Het gebied bestaat uit grote stukken agrarisch gebied, onderbroken door stukken bos. Het agrarisch gebied wordt dikwijls ingenomen door grootschalige landbouwbedrijven.

Het terrein wordt noordelijk, westelijk en zuidelijk omgeven door een bomenrij en enkele velden, in het oosten de korrel zonevreemde woningen.

De woningen in de buurt dateren van de jaren 60 en verschillende werden recent verbouwd en uitgebreid. De dorpskern van Poppel is ongeveer op 1 km gelegen.

De aanvraag is functioneel inpasbaar in de bestemming en omgeving.

De bijkomende kippenstal wordt voorzien op de laatste vrije ruimte van het perceel. De afmetingen zijn identiek als deze van de bestaande stallen, met uitzondering van de breedte die beperkt is doordat er aan die zijde een buffer van minimum 10 meter dient aangelegd te worden.

De schaal is vergelijkbaar met andere landbouwbedrijven in de omgeving.

De voorgestelde bouwdichtheid op het perceel verhindert de buffering van het bedrijf ten opzichte van de omgeving niet.

Het gebouw wordt opgericht in snelbouwmetselwerk.

Volgens de gemeente betreft dit geen gebruikelijk materiaal voor landbouwbedrijven, maar kan dit materiaal uitzonderlijk worden toegestaan, omdat de overige gebouwen ook in snelbouwsteen werden opgericht.

indien echter het gebouw dient te worden beschouwd als "normaal landbouwbouwwerk" zoals er velen zijn in de omgeving, dan dient ook het materiaal te worden opgelegd dat gebruikelijk is voor deze bedrijven. Als voorwaarde dient te worden opgelegd om het gebouw op te richten in baksteenmetselwerk.

Visueel dient het gebouw op zich afgeschermd te worden van de omgeving door het aanleggen van een dichte groenbuffer.

In de vorige vergunning werden volgende voorwaarden opgelegd:

- Een groenbuffer aan te leggen met een breedte van 6 meter, uit 3 rijen streekeigen hoogstammige bomen, aangevuld met een dichte onderbegroeiing;*
- Het zicht van de bestaande stallen bij voltooiing van de werken en handelingen in regel stellen;*
- De kippenstal in te planten op 10 meter van de linkerperceelsgrens;*
- De nodige maatregelen te treffen om de hinder afkomstig van de exploitatie zo veel mogelijk te beperken.*

Deze voorwaarden hebben te maken met deze visuele-vormelijke elementen (materialengebruik en buffering) en dienen dan ook uitgevoerd te worden.

Een exploitatie van een dergelijk groot bedrijf zal ongetwijfeld een zekere milieuhinder veroorzaken. De aanvrager heeft - zo blijkt uit de mer-screening- alle matregelen genomen om deze hinder zo sterk mogelijk in te perken. In het kader van de milieuaanvraag zullen ook de milieuaspecten in detail worden onderzocht.

De uitvoering van de stedenbouwkundige vergunning zal sowieso worden opgeschorst tot de milieuvergunning in laatste aanleg wordt vergund.

...

Dit is de bestreden beslissing.

4.

Op 2 april 2008 dient de tussenkomenende partij een milieuvergunningsaanvraag in voor het verder exploiteren van de inrichting. Tegelijk vraagt zij de inrichting te mogen uitbreiden met een derde stal, waardoor het totaal aantal gehouden kippen zou stijgen tot 34.900.

Bij arrest nr. 212.092 van 17 maart 2011 vernietigt de Raad van State het besluit van de Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur van 28 januari 2009 waarbij de beroepen ingesteld tegen de beslissing van de deputatie van de provincie Antwerpen van 24 juli 2008, houdende het verlenen aan de BVBA Groetelaers Pluimvee van de milieuvergunning voor het verder exploiteren en veranderen van een pluimveebedrijf, gedeeltelijk gegrond worden verklaard.

De Raad van State stelt vast dat de artikelen 21, § 2, 2°, en 29, 2°, van Vlarem I een afdoende stedenbouwkundige toetsing vereisen van de milieuvergunningsaanvraag die moet worden onderscheiden van de beoordeling van de vergunningsaanvraag uit milieuhygiënisch oogpunt en dat motieven in een vergunningsbeslissing die betrekking hebben op de milieuhygiënische aanvaardbaarheid van de inrichting, niet zonder meer aantonen dat de inrichting ook uit stedenbouwkundig oogpunt verenigbaar is met de goede plaatselijke ruimtelijke ordening waarbij in de eerste plaats rekening gehouden moet worden met de ordening in de onmiddellijke omgeving.

Verder wordt in het arrest overwogen:

“ ...

De beschouwing dat de inrichting niet strijdig is met de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan en een loutere beschrijving van de aanwezige bebouwing binnen een straal van 100 meter rond de inrichting, zijn niet afdoende om tot de verenigbaarheid met de goede plaatselijke ruimtelijke ordening en met de omgeving te besluiten. De vermelding bij de beschrijving van de constellatie van de plaatselijke bebouwing dat acht woningen, rekening houdend met de overheersende westenwinden, ongunstig gelegen zijn ten opzichte van de inrichting, laat niet toe op deugdelijke wijze te besluiten tot de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening en met de onmiddellijke omgeving. Die feitelijke vaststelling wijst er veeleer op dat de verenigbaarheid zich niet aandient als een evidentie.

De overweging in het bestreden besluit dat "de bedrijvigheid in oorsprong sinds 1967 op deze plaats is vergund", doet evenmin blijken van een concrete stedenbouwkundige toetsing. Bovendien kan uit het gegeven dat een inrichting reeds lang ter plaatse is gevestigd, niet afgeleid worden dat de inrichting verenigbaar is met de actuele omgeving. Te dezen is er nog minder reden om op grond van voormelde vaststelling tot de stedenbouwkundige verenigbaarheid te besluiten aangezien met het bestreden besluit vergunning wordt verleend voor een aanzienlijke uitbreiding van het ter plaatse gevestigde pluimveebedrijf.

De hogere tolerantie die bewoners van een agrarisch gebied aan de dag moeten leggen voor hinder die teweeggebracht wordt door veeteeltactiviteiten is in wezen een milieuhygiënisch motief dat geen uitstaans heeft met de stedenbouwkundige beoordeling van de milieuvergunningsaanvraag.

Het weinig gedegen onderzoek naar de verenigbaarheid met de goede plaatselijke ruimtelijke ordening en met de omgeving, klemmt nog meer in het licht van de vaststelling dat de verzoekende partijen in hun beroepschrift nadrukkelijk hebben gewezen op de onvoldoende buffering tussen de inrichting en de aanpalende woningen, de onvolledigheid van het groenscherm en op het feit dat de verenigbaarheid met de bestemming agrarisch gebied geen vrijbrief betekent om een milieuvergunning te verlenen wanneer blijkt dat de inrichting niet verenigbaar is met de omgeving omwille van de eigen aard van de hinderlijke inrichting en de specifieke kenmerken van de omgeving.
...

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur neemt na dit vernietigingsarrest op 26 juli 2011 een nieuwe beslissing. De beroepen ingesteld tegen de beslissing van de deputatie van de provincie Antwerpen van 24 juli 2008, houdende het verlenen aan de BVBA Groetelaers Pluimvee van de milieuvergunning voor het verder exploiteren en veranderen van een pluimveebedrijf, worden gedeeltelijk gegrond worden verklaard.

Bij arrest nr. 223.863 van 13 juni 2013 wordt ook deze beslissing vernietigd door de Raad van State. Het vernietigingsmotief betreft opnieuw overwegingen die betrekking hebben op de beoordeling dat de inrichting ook uit stedenbouwkundig oogpunt verenigbaar is met de goede plaatselijke ruimtelijke ordening. De Raad van State stelt het volgende:

“...
10. De bestreden beslissing verwijst opnieuw naar het gegeven dat de kippenkwekerij reeds sedert de jaren zestig ter plaatse wordt geëxploiteerd. Zoals reeds werd gesteld in het vernietigingsarrest nr. 212.092 van 17 maart 2011 kan "uit het gegeven dat een inrichting reeds lang ter plaatse is gevestigd, niet afgeleid worden dat de inrichting verenigbaar is met de actuele omgeving" en is er te dezen "nog minder reden om op grond van voormelde vaststelling tot de stedenbouwkundige verenigbaarheid te besluiten aangezien met het bestreden besluit vergunning wordt verleend voor een aanzienlijke uitbreiding van het ter plaatse gevestigde pluimveebedrijf". Ook voor de opmerking dat "de bewoners in het agrarisch gebied een hogere tolerantie moeten opbrengen ten aanzien van de aanwezige veehouderij", past een verwijzing naar hetzelfde vernietigingsarrest waarin werd overwogen dat "de hogere tolerantie die bewoners van een agrarisch gebied aan de dag moeten leggen voor hinder die teweeggebracht wordt door veeteeltactiviteiten (...) in wezen een milieuhygiënisch motief (is) dat geen uitstaans heeft met de stedenbouwkundige beoordeling van de milieuvergunningsaanvraag".

Met betrekking tot de ligging in de onmiddellijke omgeving van de vergunde inrichting van acht woningen, vermeldt het thans bestreden besluit niet langer dat zij ongunstig gelegen zijn rekening houdend met de overheersende westenwinden, terwijl dat blijkbaar wel het geval was in het door de Raad van State vernietigde ministerieel besluit van 28 januari 2009.

De beschouwing dat "een agrarisch gebied hoofdzakelijk bedoeld is voor landbouwactiviteiten", neemt niet weg dat ook voor gewestplanconforme inrichtingen of activiteiten de vergunning slechts kan worden verleend wanneer zij verenigbaar zijn met de

goede plaatselijke ordening. In de mate dat de verwerende partij het advies van de afdeling Stedenbouwkundig Beleid en Onroerend Erfgoedbeleid van 2 mei 2011 bijtreedt, inzonderheid op het vlak van de inplanting, grootte en uitvoering van de nieuwe stal, valt niet in te zien hoe de desbetreffende motieven afdoende kunnen zijn, aangezien in het voormelde advies zelf wordt gesteld dat het onderzoek naar de verenigbaarheid met de goede plaatselijke ordening "in wettelijkheid maar (kan) gebeuren op basis van een volledig bouwdoossier en door de voor ruimtelijke ordening bevoegde overheid", terwijl "de milieuaanvraag (...) niet het reglementair middel (is) om de ruimtelijke verenigbaarheid van een inrichting af te wegen". De Raad van State stelt in dit verband overigens vast dat de corresponderende stedenbouwkundige vergunning bij arrest nr. 210.447 van 18 januari 2011 werd vernietigd, precies omdat de bevoegde overheid had nagelaten om afdoende te motiveren waarom de stedenbouwkundige aanvraag verenigbaar kan worden geacht met de vereisten van een goede plaatselijke aanleg. (...)

*Daargelaten de vraag of het nabijgelegen woongebied met landelijk karakter op 400 meter dan wel op ongeveer 250 meter van de vergunde inrichting gesitueerd is, wordt met de afstand tot dat woongebied op zich niet afdoende gemotiveerd waarom de aanvraag verenigbaar kan worden geacht met de vereisten van een goede plaatselijke aanleg. De vergunningverlenende overheid dient bij de beoordeling van de verenigbaarheid van de aanvraag met de goede plaatselijke ordening immers in de eerste plaats rekening te houden met de ordening in de onmiddellijke omgeving. Zoals hierboven is gebleken, voldoet het bestreden besluit niet aan die vereiste.
..."*

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

Uit het dossier blijkt dat de vordering tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

VI. ONDERZOEK VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

A. Tweede middel

Standpunt van de partijen

In dit middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 1.2.1, §2 DABM, artikel 2 en 4, leden 2 en 3 van Richtlijn 2011/92/EU betreffende milieueffectenbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, gelezen in samenhang met de bijlagen II en III van de richtlijn, artikel 4 en artikel 260 van het Verdrag betreffende de werking van de EU, de omzendbrief LNE 2011/01 "Milieueffectenbeoordeling en vergunningsverlening voor bepaalde projecten ten gevolge van het arrest van het Hof van Justitie van 24 maart 2011 (C-435/09 Commissie t. België), het patere legem beginsel, artikel 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen, het motiveringsbeginsel en zorgvuldigheidsbeginsel evenals de ontstentenis van de rehtens vereiste feitelijke en juridische grondslag.

Zij zetten uiteen:

"...

Dat verweerster in de bestreden beslissing expliciet toegeeft dat een exploitatie van een dergelijk groot bedrijf ongetwijfeld een zekere milieuhinder zal veroorzaken; dat de aanvraag

immers valt onder bijlage 2 bij de Richtlijn, met name een bedrijf voor intensieve veeteelt; dat verweerster echter ten onrechte beweert dat uit de MER-screening zou blijken dat de aanvrager alle maatregelen genomen zou hebben om deze hinder zo sterk mogelijk in te perken;

Dat het immers overduidelijk is dat een dergelijke MER-screening tot de conclusie dient te leiden dat de aanvrager een project-MER dient op te maken, nu er inderdaad een mogelijkheid bestaat dat het project van die aard is "aanzienlijke milieueffecten" te veroorzaken, niet in het minst omdat de activiteiten vlakbij omwonenden liggen; dat het voorzorgsbeginsel alleszins noopt tot de opmaak van een project-MER, zeker als er reeds vaststaat dat een zekere impact zal zijn op de omwonenden;

Dat in de bestreden beslissing ten onrechte beweerd wordt dat er geen project-MER zou moeten worden opgesteld om volgende redenen; dat verweerster zonder meer beweert dat er geen project-MER zou moeten worden opgesteld omdat het bedrijf gelegen is in agrarisch gebied en dus zagezegd in overeenstemming zou zijn met het gewestplan; dat verweerster hier verder nog vruchteloos aan toevoegt dat het enkel om een uitbreiding van een hoofdzakelijk vergund bedrijf zou gaan;

Dat het geen nieuwe activiteit zou zijn, maar enkel een uitbreiding van een bestaande activiteit, volgens verweerster geen of slechts een beperkte verhoging van de effecten op de woningen van de omwonenden zou hebben in vergelijking met de huidige vergunde toestand; dat het een capaciteitsuitbreiding van het aantal kippen zou betreffen van 28.700 dieren naar 36.100 dieren, zijnde een verhoging van 7.400; dat verweerster beweert dat dergelijke verhoging als beperkt zou moeten worden aanzien, quod non; dat het bovendien onjuist is dat het om een uitbreiding van slechts 7.400 dieren zou gaan; dat op pagina 20 van de vernietigde milieuvergunningen dd. 28 januari 2009 (Stuk C.3) immers bepaald werd dat de BVBA Groetelaers Pluimvee vergunning werd verleend voor "3 stallen voor 34.900 slachtkuikenunderdieren (...) (uitbreiding met 9.900 stuks)" (sic!); dat de BVBA Groetelaers Pluimvee door de vernietiging van bovenstaande vergunning nog steeds over een vergunde capaciteit beschikt voor slechts 25.000 dieren (=34.900-9.900); dat het in werkelijkheid dus gaat om een uitbreiding van 25.000 naar 36.100 dieren, zijnde een verhoging met 11.100; dat daarenboven ten onrechte beweerd wordt dat het om legkippen zou gaan; dat het in casu om moederdieren van slachtkuikens gaat, die groter zijn en meer hinder (meer mest, ...) met zich brengen;

Dat verweerster ten onrechte ervan uitgaat dat voor de uitbreiding van de capaciteit van slachtdieren geen project-MER zou moeten worden opgesteld; dat de Raad van State in zijn arrest nr. 222.678 van 28 februari 2013 inzake de luchthaven van Zaventem als volgt geoordeeld heeft:

"19. Uit het arrest van het Hof van Justitie van 17 maart 2011 blijkt dat de hernieuwing van een milieuvergunning niet kan worden beschouwd als een project in de zin van artikel 1, lid 2, van richtlijn 85/337/EEG wanneer die hernieuwing niet gepaard gaat met "werken of ingrepen die de materiële toestand van de plaats veranderen". Bij een loutere hernieuwing is er ook geen sprake van de "aanleg" van een vliegveld zoals bedoeld in de bijlagen bij voornoemde richtlijn. Onder aanleg moet immers verstaan worden de "realisatie van voorheen onbestaande bouwwerken" of de "wijziging, in materiële zin, van reeds bestaande bouwwerken".

Dat a contrario iedere vergunningsaanvraag die gepaard gaat met werken of ingrepen die de materiële toestand van de plaats veranderen als een project in de zin van artikel 1, lid 2, van richtlijn 85/337/EEG dienen beschouwd te worden; dat de Raad van State preciseerde dat onder aanleg verstaan moet worden de "realisatie van voorheen onbestaande bouwwerken" of de "wijziging, in materiele zin, van reeds bestaande bouwwerken";

...

Dat, wanneer er dus sprake is van de realisatie van voorheen onbestaande bouwwerken, zoals een nieuwe stal, of naar een wijziging in de materiële zin voor een capaciteitsverhoging, er een MER-plicht bestaat, minstens dat deze kan bestaan; dat te dezen niet ontkend kan worden dat er sprake is van "realisatie van voorheen onbestaande bouwwerken" of de "wijziging, in materiele zin, van reeds bestaande bouwwerken";

Dat verweerster aldus diende na te gaan of de aanvraag MER-plichtig was; dat zij hierover diende te oordelen aan de hand van de door de uitbreiding van de capaciteit te verwachten hinder; dat deze hinderaspecten cumulatief bekeken dienen te worden; dat het niet opgaat om te beweren dat het slechts om een beperkte capaciteitsverhoging zou gaan, om vervolgens hieruit te concluderen dat ook de verhoogde hinder beperkt zou blijven; dat hinder immers exponentieel toeneemt; dat alle cumulatieve, d.w.z. elkaar versterkende, effecten bij de beoordeling betrokken dienden te worden; dat minstens vastgesteld dient te worden dat de hinder op dit ogenblik al ondraaglijk is, zoals in het feitenrelaas en in het eerste middel reeds is aangetoond; dat de aanvrager tot op heden heeft nagelaten om de hem bij vergunningen van 2002 en 2003 (Stukken B.1 en B.2) opgelegde groenschermen te plaatsen;

...

De tussenkomende partij repliceert:

“ ...

De bestreden beslissing stelt dat er in voorliggend geval ook op basis van de MER-screening blijkt dat er geen milieueffectenrapport dient te worden opgemaakt m.b.t. de voorliggende aanvraag. Immers blijkt na toetsing van de concrete kenmerken van (1) het project, (2) de plaats van het project, (3) en de concrete kenmerken van de potentiële effecten van de aanvraag:

...

Er is met andere woorden in het kader van het onderzoek van de vergunningsaanvraag die tot de thans bestreden beslissing heeft geleid, wel degelijk een onderzoek gebeurd van de concrete kenmerken van het project, de concrete plaatselijke omstandigheden en de concrete kenmerken van de potentiële effecten van de aanvraag. Anders dan hetgeen de verzoekers voorhouden werd er bij de uitvoering van deze MER-screening er wel degelijk rekening gehouden met de cumulatieve effecten van de inrichting (i.e. de totale omvang van de inrichting na realisatie van de uitbreiding) en niet zoals de verzoekers stellen enkel met de uitbreiding an sich.

Er wordt immers wel degelijk in ogenschouw genomen dat de inrichting na uitbating van het bedrijf een omvang zal hebben van 36.100 dieren. Op dit punt is de bestreden beslissing wel degelijk uit gegaan van een beoordeling van de totaliteit van het project, en niet alleen van beoordeling van de uitbreiding van het project.

...”

De verzoekende partijen dupliceren in hun toelichtende nota:

“ ...

Het valt op dat de tussenkomende partij geen inhoudelijk verweer lijkt te kunnen bieden op de in het tweede middel geformuleerde wettigheidskritiek en zich beperkt tot een verwijzing naar de bestreden beslissing.

...

Het weze duidelijk dat uit de zagezegde MER-screening in de bestreden beslissing in geen geval met zekerheid kan worden afgeleid dat de vergunde werken niet zullen leiden tot aanzienlijke milieueffecten. De zagezegde screeningsparagraaf beperkt zich tot vage algemeenheden en toont in geen geval concreet aan dat het project niet zal leiden tot aanzienlijke milieueffecten.

Nergens worden de effecten van de inrichting beschreven, laat staan dat rekening wordt gehouden met de impact van de uitbreiding met 40% op de omgeving.

De verwerende partij geeft nergens aan wat de concrete effecten van de site zijn op het leefmilieu en de omgeving, zodat het niet duidelijk is op grond van welke informatie kon worden besloten dat het project niet zou leiden tot aanzienlijke milieueffecten.

De enorme uitbreiding van de capaciteit, de toename van de grondwaterwinning, de mestproductie, de gebrekkige mest- en afvalwateropslag, de geluids- en stankhinder en de inplanting van een industriële kippenkwekerij naast woningen zijn onder meer elementen die doen besluiten dat niet zonder meer kon worden geponeerd dat de inrichting geen aanzienlijke milieueffecten zou veroorzaken of door de uitbreiding in de toekomst aanzienlijke milieueffecten zal veroorzaken. Deze elementen konden in alle redelijkheid niet zonder enige concrete afweging leiden tot de bewering dat het project geen aanzienlijke milieueffecten veroorzaakt of zal veroorzaken.

De MER-screening gebeurde hoe dan ook manifest onzorgvuldig.

...

Beoordeling door de Raad

1.

De verzoekende partijen bekritisieren in het tweede middel in essentie de project-MER-screening in de bestreden beslissing.

2.

Het Hof van Justitie heeft in een arrest van 24 maart 2011 (in de zaak C-435/09) geoordeeld dat de Vlaamse regelgeving, die op ogenblik gold, niet in overeenstemming is met de richtlijn 85/337/EEG. Het Hof overwoog in dit arrest onder meer wat volgt:

“De lidstaten dienen richtlijn 85/337 uit te voeren op een wijze die volledig in overeenstemming is met de eisen die zij stelt, gelet op haar hoofddoel, dat, zoals blijkt uit artikel 2, lid 1, ervan, erin bestaat dat projecten die een aanzienlijk milieueffect kunnen hebben, met name gezien de aard, omvang of ligging ervan, vóór de verlening van een vergunning worden onderworpen aan een beoordeling van die effecten (arresten van 19 september 2000, Linster, C-287/98, Jurispr. blz. I-6917, punt 52, en 23 november 2006, Commissie/Italië, C-486/04, Jurispr. blz. I-11025, punt 36).

Zelfs een project van beperkte omvang kan namelijk een aanzienlijk milieueffect hebben, en uit vaste rechtspraak blijkt dat de wettelijke bepalingen van de lidstaat die voorzien in een milieueffectbeoordeling voor bepaalde soorten projecten, ook de in artikel 3 van richtlijn 85/337 geformuleerde eisen moeten naleven en rekening moeten houden met het effect van het project op mens, dier en plant, bodem, water, lucht of het culturele erfgoed (zie arresten van 13 juni 2002, Commissie/Spanje, C-474/99, Jurispr. blz. I-5293, punt 32, en 15 oktober 2009, Commissie/Nederland, C-255/08, punt 30).

Overigens schrijft artikel 4, lid 2, eerste alinea, van richtlijn 85/337 voor dat de lidstaten voor de in bijlage II bij deze richtlijn genoemde projecten door middel van een onderzoek per geval of aan de hand van door de betrokken lidstaat vastgestelde drempelwaarden of criteria bepalen of deze projecten al dan niet moeten worden onderworpen aan een milieueffectbeoordeling overeenkomstig de artikelen 5 tot en met 10 van deze richtlijn.

Volgens de tweede alinea van die bepaling kunnen de lidstaten ook beslissen om beide in de eerste alinea genoemde procedures toe te passen.

Uit vaste rechtspraak volgt ook dat wanneer de lidstaten hebben beslist om drempelwaarden en/of criteria vast te stellen, de hun aldus toegekende beoordelingsmarge haar beperkingen vindt in de in artikel 2, lid 1, van richtlijn 85/337 neergelegde verplichting om, vóórdat een vergunning wordt verleend, de projecten die met name wegens de aard, omvang of ligging ervan, een aanzienlijk milieueffect kunnen hebben, aan een milieueffectbeoordeling te onderwerpen (arrest van 20 november 2008, Commissie/Ierland, C-66/06, punt 61 en aldaar aangehaalde rechtspraak, en arrest Commissie/Nederland, reeds aangehaald, punt 32).

Tevens dient te worden benadrukt dat de lidstaten op grond van artikel 4, lid 3, van richtlijn 85/337 de verplichting hebben om bij het vaststellen van die drempelwaarden of criteria rekening te houden met de in bijlage III bij deze richtlijn genoemde relevante selectiecriteria (reeds aangehaalde arresten Commissie/Ierland, punt 62, en Commissie/Nederland, punt 33).

Wat deze laatste criteria betreft onderscheidt die bijlage in de eerste plaats de kenmerken van de projecten, waarbij in het bijzonder de omvang van het project, de cumulatie met andere projecten, het gebruik van natuurlijke hulpbronnen, de productie van afvalstoffen, verontreiniging en hinder alsook het risico van ongevallen in overweging moeten worden genomen, in de tweede plaats de ligging van de projecten, zodat de mate van kwetsbaarheid van het milieu in de gebieden waarop de projecten van invloed kunnen zijn in overweging wordt genomen, waarbij in het bijzonder rekening wordt gehouden met het bestaande grondgebruik en het opnamevermogen van het natuurlijke milieu, en in de derde plaats de kenmerken van het potentiële effect, met name ten aanzien van de geografische zone en de grootte van de getroffen bevolking.

Hieruit volgt dat een lidstaat die op basis van artikel 4, lid 2, van richtlijn 85/337 drempelwaarden en/of criteria vaststelt en daarbij alleen rekening houdt met de omvang van de projecten zonder de in het voorgaande punt vermelde criteria in aanmerking te nemen, de grenzen overschrijdt van de beoordelingsmarge waarover hij krachtens de artikelen 2, lid 1, en 4, lid 2, van deze richtlijn beschikt (reeds aangehaalde arresten Commissie/Ierland, punt 64, en Commissie/Nederland, punt 35).

(...)

Bijgevolg voldoet het Koninkrijk België, voor zover de regelgeving van het Vlaamse Gewest drempelwaarden en selectiecriteria vaststelt die enkel met de omvang van het betrokken project rekening houden, niet aan de eisen van artikel 4, leden 2 en 3, van die richtlijn, gelezen in samenhang met de bijlagen II en III daarbij. Die lidstaat heeft derhalve de grenzen overschreden van de beoordelingsmarge waarover hij bij de vaststelling van die drempelwaarden en criteria beschikt.”

Het arrest herinnert enerzijds aan het hoofddoel van de richtlijn 85/337 dat erin bestaat dat projecten die een aanzienlijk milieueffect kunnen hebben door de aard, omvang of ligging ervan, vóór de verlening van een vergunning worden onderworpen aan een beoordeling van die effecten. Anderzijds wordt benadrukt dat de lidstaten op grond van artikel 4, lid 3, van richtlijn 85/337 de verplichting hebben om bij het vaststellen van drempelwaarden of criteria rekening te houden met de in bijlage III bij deze richtlijn genoemde relevante selectiecriteria.

De vermelde relevante selectiecriteria zijn in de Vlaamse regelgeving thans opgenomen in bijlage II van decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid. (DABM)

3.

In de omzendbrief van 22 juli 2011 "*LNE 2011/1 - Milieueffectbeoordeling en vergunningverlening voor bepaalde projecten ten gevolge van het arrest van het Hof van Justitie van 24 maart 2011 (C-435/09, Europese Commissie t. België)*", werden "richtsnoeren voor de maatregelen die de advies- en vergunningverlenende instanties kunnen nemen in het kader van hun verplichting om de volle werking van de bepalingen van richtlijn 85/337/EEG te waarborgen, in afwachting van de wijzigingen in de Vlaamse regelgeving die noodzakelijk zijn om het arrest van het Hof van Justitie uit te voeren", bepaald.

In de omzendbrief wordt onder meer gesteld dat, om te bepalen of het project dat het voorwerp vormt van de vergunningsaanvraag tot het toepassingsgebied van deze omzendbrief behoort, achtereenvolgens nagegaan moet worden of het project opgenomen is in (1) bijlage I van het Project-m.e.r.-besluit, (2) in bijlage II van het Project-m.e.r.-besluit (3) in de lijst die is opgenomen in de bijlage bij de omzendbrief. De lijst bedoeld onder (3) is de lijst van bijlage II bij richtlijn 85/337/EEG.

Volgens de bepalingen ervan houdt de omzendbrief op uitwerking te hebben zodra de wijzigingen in de Vlaamse regelgeving in werking treden.

Bij besluit van de Vlaamse regering van 1 maart 2013 werd het besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectenrapportage (hierna: het project- MER-besluit), gewijzigd. Het werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van op 29 april 2013 en treedt in werking op datum van publicatie in het Belgisch staatsblad.

De bestreden beslissing werd genomen op 17 oktober 2013 en derhalve na de inwerkingtreding van het vermeld besluit van de Vlaamse regering van 1 maart 2013.

4.

4.1

Het aangevraagde betreft het oprichten van een stal voor pluimvee met een oppervlakte van 1.262 m² en 4.505 m³ (plan nr. 1/2), nagenoeg aansluitend aan twee reeds bestaande stalgebouwen, het aanleggen van nieuwe verhardingen (286 m² en 170 m²) en het plaatsen van drie meelsilo's. Volgens de bestreden beslissing zal de bijkomende stal dienen voor het verhogen van de capaciteit met 7.400 dieren.

4.2

In de bestreden beslissing wordt vastgesteld dat de aanvraag betrekking heeft op een project dat opgenomen is in bijlage III van het project-MER-besluit.

De verwerende partij overweegt voorts dat een toets aan de criteria van bijlage II DABM uitwijst dat het aangevraagd project geen aanzienlijke gevolgen kan hebben voor het milieu en dat een project-MER redelijkerwijs geen nieuwe of bijkomende gegevens kan bevatten.

De bijlage II DABM, zoals gewijzigd bij decreet van 23 maart 2012 houdende wijziging van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, bepaalt:

*“De criteria overeenkomstig artikel 4.3.2, § 1, § 2, § 2bis, § 3, § 3bis en § 4, zijn :
Kenmerken van de projecten.*

Bij de kenmerken van de projecten moeten in het bijzonder de volgende aspecten in overweging worden genomen :

- a. de omvang van het project;*
- b. de cumulatie met andere projecten;*
- c. het gebruik van natuurlijke hulpbronnen;*
- d. de productie van afvalstoffen;*
- e. verontreiniging en hinder;*
- f. risico op ongevallen, met name gelet op de gebruikte stoffen of technologieën.*

2. Plaats van de projecten.

Bij de mate van kwetsbaarheid van het milieu in de gebieden waarop de projecten van invloed kunnen zijn moeten in het bijzonder de volgende aspecten in overweging worden genomen :

- a. het bestaande grondgebruik;*
- b. de relatieve rijkdom aan en de kwaliteit en het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied;*
- c. het opnamevermogen van het natuurlijke milieu, met in het bijzonder aandacht voor de volgende typen gebieden :*
  - wetlands;*
  - kustgebieden;*
  - berg- en bosgebieden;*
  - reservaten en natuurparken;*
  - gebieden die in de wetgeving van de lidstaten zijn aangeduid of door die wetgeving worden beschermd; speciale beschermingszones, door de lidstaten aangewezen krachtens Richtlijn 79/409/EEG en Richtlijn 92/43/EEG; - gebieden waarin de normen inzake milieukwaliteit die door de communautaire wetgeving zijn vastgesteld, al worden overschreden;*
  - gebieden met een hoge bevolkingsdichtheid;*
  - landschappen van historisch, cultureel of archeologisch belang.*

3. Kenmerken van het potentiële effect.

Bij de potentiële aanzienlijke effecten van het project moeten in samenhang met de criteria van de punten 1 en 2 in het bijzonder de volgende aspecten in overweging worden genomen :

- a. het bereik van het effect (geografische zone en omvang van de getroffen bevolking);*
- b. het grensoverschrijdende karakter van het effect;*
- c. de orde van grootte en de complexiteit van het effect;*
- d. de waarschijnlijkheid van het effect;*
- e. de duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect.”*

Deze bepaling is in werking getreden op 29 april 2013 (artikel 22 van het besluit van de Vlaamse regering van 1 maart 2013).

Samengevat komt de verwerende partij tot de conclusie dat een toets aan bijlage II DABM uitwijst dat het aangevraagd project geen aanzienlijke gevolgen kan hebben voor het milieu en dat een project-MER redelijkerwijs geen nieuwe of bijkomende gegevens kan bevatten, op grond van volgende beoordeling:

- (1) de kenmerken van het project: enkel een uitbreiding van een hoofdzakelijk vergund bedrijf, dat in overeenstemming is met de gewestplanbestemming agrarisch gebied;
- (2) de plaats van het project: het ligt op ongeveer 250 meter van een woongebied met landelijk karakter en op ongeveer 1 km van een woongebied; er wordt verwacht dat er geen of

slechts een beperkte verhoging van de effecten zal zijn door de gevraagde uitbreiding op de zonevreemde woningen in de directe omgeving;

- (3) de kenmerken van potentiële effecten van het aangevraagd project: de uitbreiding met een verhoging van 7.400 dieren kan als beperkt aanzien worden, waardoor ook de impact beperkt zal blijven.

Vooreerst moet vastgesteld worden dat die beoordeling afwijkt van en niet beantwoordt aan het afwegingskader dat is bepaald in bijlage II DABM, waarin “in het bijzonder” de aspecten worden bepaald die in overweging moeten genomen bij de kenmerken, de plaats en de potentiële effecten van het project.

Bovendien lijkt de verwerende partij de effecten van het aangevraagd project te relativeren door het te beschouwen als “enkel een uitbreiding”, terwijl rubriek 13 van bijlage III van het project-MER-besluit bepaalt:

*“13. Wijziging of uitbreiding van projecten
wijziging of uitbreiding van projecten van bijlage I, II of III waarvoor reeds een vergunning is afgegeven en die zijn of worden uitgevoerd (niet in bijlage I of II opgenomen wijziging of uitbreiding)”*

De vaststelling dat het aangevraagd project “enkel een uitbreiding” betreft, kan op zich derhalve niet leiden tot het relativeren van de effecten van een aangevraagd project. De verwerende partij diende de potentiële effecten van de uitbreiding, in samenhang met de kenmerken en de plaats van de uitbreiding, en in het bijzonder in cumulatie met het reeds bestaand project, te beoordelen.

Het blijkt ook niet hoe de verwerende partij ertoe komt te stellen dat de uitbreiding als beperkt kan aanzien worden en dat er geen of slechts een beperkte verhoging van de effecten zal zijn door de gevraagde uitbreiding op de zonevreemde woningen in de directe omgeving. Dit standpunt, dat overigens niets meer is dan een loutere bewering, spoort niet met de vaststelling door de Raad van State in het arrest nr. 212.092 van 17 maart 2011, aangehaald in de feiten uiteenzetting, dat het aangevraagd project “een aanzienlijke uitbreiding (is) van het ter plaatse gevestigde pluimveebedrijf”. Het uitbreiden van een pluimveebedrijf van twee tot drie stallen en met een verhoging van 28.700 tot 36.100 dieren, kan bezwaarlijk beschouwd worden als een beperkte uitbreiding.

5.

De conclusie van het voorgaande is dat de project-MER-screening in de bestreden beslissing niet voldoet aan het afwegingskader dat is bepaald in bijlage II DABM en bovendien ten onrechte steunt op het beschouwen van het aangevraagd project als een beperkte uitbreiding.

Het tweede middel is in de aangegeven mate gegrond.

B. Eerste middel

Standpunt van de partijen

In dit middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van de artikelen 1.1.4, 4.3.1 en 4.3.2, §2 VCRO, artikel 19, derde lid van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen, artikel 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen, de materiële motiveringsplicht, het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel, het vertrouwensbeginsel en het rechtszekerheidsbeginsel evenals de schending van het gezag van

gewijsde van de arresten nr. 210.447 van 18 januari 2011, nr. 212.092 van 17 maart 2011 en nr. 223.863 van 13 juni 2013.

Zij zetten uiteen:

“ ...

Dat Uw Raad in verschillende arresten heeft geoordeeld dat bij de beoordeling van de verenigbaarheid van een aanvraag met de goede ruimtelijke ordening in de eerste plaats rekening gehouden dient te worden met de in de omgeving bestaande toestand; dat zulks volgens Uw Raad inhoudt dat niet de vergunningstoestand (juridische toestand) maar wel de bestaande toestand (feitelijke toestand) relevant is bij de beoordeling (RvVb, nr. A/2012/0393, 3 oktober 2012; RvVb, nr. A/2012/0468, 13 november 2012; B. DE SMET, De goede ruimtelijke ordening als criterium bij het verlenen van een stedenbouwkundige vergunning, Herentals, Knopsbooks, 2012, 97-104); dat Uw Raad hiermee eerdere rechtspraak van de Raad van State bij treedt (R.v.St. nr. 209.505, 6 december 2010);

Dat de in het geding zijnde inrichting gelegen is, weliswaar in een agrarisch gebied, maar dan wel in een ter plaatse druk residentieel bebouwd agrarisch gebied (woonkorrel precies ter hoogte van de inrichting, langsheen de Heesdijk); dat zich binnen een straal van 100m rond de pluimveehouderij zich maar liefst 8 woningen bevinden, bovendien gelegen in een ongunstige windrichting (dit belangrijke gegeven werd nadrukkelijk bevestigd in de eerste milieuvergunning van 28 januari 2009 (Stuk C.3), maar wordt plots achterwege gelaten in de latere vergunningsbesluiten), t.t.z. ten oosten ervan, terwijl de dominante windrichting in onze contreien noordwest en zuidwest zijn;

Dat deze woningen dateren van vóór de vaststelling van het gewestplan, waarbij de percelen werden ingedeeld in het agrarisch gebied; dat langs de Heesdijk door de gemeente Ravels een residentiële verkaveling werd vergund op 3 maart 1965 (nummer 095/017), kennelijk nog gewijzigd op 24 februari 1989 (nr. 102/238); dat het alleszins niet ter betwisting staat dat de aanpalende 8 woningen een vergund karakter hebben en rechtmatig worden bewoond; dat in het feitenrelaas werd benadrukt dat voor de woningen van verzoekers recent nog vergunningen werden afgeleverd, waarbij telkenmale werd benadrukt dat deze woningen zich inpassen in een goede ruimtelijke ordening;

Dat de overheid in dat verband ook rekening moet houden met reeds voordien verleende vergunningen, aangezien zij uiteraard hun invloed hebben op de plaatselijke in de omgeving bestaande bouwwerken; dat dit enerzijds volgt uit de vereiste dat de overheid haar eigen beleidslijn dient te blijven volgen en anderzijds dat zij rekening dient te houden met de bestaande toestand; dat wanneer in het verleden in agrarisch gebied reeds woningen vergund werden, het agrarisch gebied zijn homogeen en agrarisch karakter verliest (I. MARTENS, "Het redelijkheidsbeginsel", in B. HUBEAU, P. POPELIER (Eds.), Behoorlijk ruimtelijk ordenen. Algemene beginselen van behoorlijk bestuur in de ruimtelijke ordening en stedenbouw, Brugge, die Keure, 2002, 31); dat zulks a fortiori het geval is wanneer deze woningen dateren van voor de inwerkingtreding van het gewestplan;

Dat op grond van het vertrouwens-, rechtszekerheids- en redelijkheidsbeginsel verwacht mag worden dat de vergunningverlenende overheden bij de afgifte van bouw- en milieuvergunningen in het agrarisch gebied rekening houden met de aanwezigheid van vergunde woningen / vergunde woonkorrels; dat binnen de agrarische gebieden immers zeer uiteenlopende inrichtingen vergund kunnen worden, gaande van normale grondgebonden landbouw, tot industriële para-agrarische en agrarische bedrijven (veeteelt), die ingedeeld zijn als hinderlijke inrichtingen volgens Vlarem; dat de vergunningverlenende overheid ervoor zorg zal dragen dat deze inrichtingen binnen de (uitgestrekte) agrarische gebieden op een zodanige wijze ingeplant

worden, dat zij de leefkwaliteit niet onmogelijk maken; dat deze milieuhygiënische en ruimtelijke toetsing dient plaats te vinden naast de toepassing van de afstandsregels, die immers in een heel aantal situaties geen toepassing vinden (bv. bij uitbreiding van bestaande bedrijven, of nog, wanneer woningen gesitueerd zijn in landelijk woongebied of zelfs in agrarisch gebied);

Dat deze beginselen zich ertegen verzetten dat een pluimveebedrijf (klasse 1, dus een van nature bijzonder hinderlijke inrichting), dat om historische redenen ongelukkigerwijze terecht is gekomen tussen 8 woningen, verder zou kunnen uitbreiden, behoudens indien de vergunningverlenende overheid met zekerheid heeft kunnen vaststellen dat de leefkwaliteit van de aanpalende eigenaars gevrijwaard zou kunnen worden;

Dat voor de thans in het geding zijnde pluimveehouderij conform art. 5.9.5.3 Vlare II geldt dat deze niet mag ingeplant worden op minder dan 300m van een woongebied volgens het gewestplan; dat ook in het Inrichtingsbesluit in art. 11 wordt opgelegd dat nieuwe veeteeltbedrijven dienen ingeplant op minstens 300m van een woongebied; dat in redelijkheid mag aangenomen worden dat deze afstandsregel door de Vlaamse regering werd ingesteld omdat de Vlaamse regering van oordeel was dat, gelet op de hinder en risico's die dit soort inrichting met zich brengt, een minimale ruimtelijke scheiding noodzakelijk is tussen deze inrichting en bepaalde gebieden; dat derhalve conform deze afstandsregel een soort vermoeden van aanwezigheid van onaanvaardbare hinder of risico's bestaat, telkens wanneer woningen gelegen zijn op minder dan 300m van het type pluimveehouderij waar het thans overgaat (R.v.St., Dedobbeleer e.a., nr. 173.397, 12 juli 2007);

Dat voor de thans in het geding zijnde inrichting eerder reeds in 1993 een uitbreiding van de pluimveestapel werd gevraagd (van 25.000 tot 58.000 legkippen - hetgeen vergelijkbaar is met een 30.000-tal moederdieren voor slachtkuikens, gezien het veel grotere gewicht van deze laatste dieren), maar dat deze aanvraag werd geweigerd op grond van de afstandsregels van toepassing in de eerste versie van Vlare II, met name omwille van de te nabije ligging bij het 250m verderop gelegen landelijk woongebied; dat de aanvrager tegen deze weigering in beroep is gegaan, maar zijn beroep werd afgewezen door de Minister bij diens besluit van 11 januari 1994, waarin te lezen valt:...

Dat derhalve de vergunning werd geweigerd omwille van een gebrek aan ruimtelijke buffering, en omdat dus "overdreven geurhinder" zou ontstaan voor de omwonenden; dat de woning van verzoekers evenwel nog véél dichter bij het bedrijf gelegen is dan het landelijk woongebied (nl. ca. 20m tegenover 250m); dat dan ook concreet diende te blijken uit het vergunningsbesluit waarom het zgn. toch aanvaardbaar zou zijn om een vergunning af te geven voor de verdere uitbreiding van een pluimveehouderij vlak naast maar liefst 8 woningen, terwijl in het verleden de ligging van het bedrijf aanleiding heeft gegeven tot opeenvolgende weigeringsbesluiten omwille van het gebrek aan ruimtelijke buffering en het daaruit voortvloeiend risico van "overdreven geurhinder" (stuk C.1);

Dat de Raad van State recent nog bevestigde in het arrest Bernaert (nr. 170.230 van 19 april 2007) dat ook voor de bedrijfsgebouwen van een agrarische onderneming in het agrarisch gebied de verplichting bestaat om de aanvraag te toetsen aan de goede plaatselijke aanleg:...

Dat de woonkwaliteit van verzoekers door realisatie van het aangevraagde bouwproject volkomen teniet gedaan zal worden; dat daarbij moet opgemerkt worden dat volgens de rechtspraak van Uw Raad de woonkwaliteit uitdrukkelijk een aspect is dat door de vergunningverlenende overheid beoordeeld moet worden in het kader van de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening overeenkomstig artikel 4.3.1 en artikel 1.1.4 VCRO (RvVb nr. A/2012/0025 van 25 januari 2012);

Dat zulks mede voortvloeit uit de Gosseye-rechtspraak van de Raad van State, volgens dewelke de vergunning moet geweigerd worden als het aangevraagde zal leiden tot overmatige burenhinder in het licht van de goede ruimtelijke ordening en de plaatselijke aanleg (R.v.St. GOSSEYE-ROUSSEAU, nr. 23.831, 20 december 1983; R.v.St. BRUYNEEL, nr. 42.078, 25 februari 1993; R.v.St. VERVOORT en DICK, nr. 72.989, 3 april 1998; R.v.St. GHYSELS en VAN HOOGHTEN, nr. 106.155, 29 april 2002; B. BOUCKAERT, T. DE WAELE, Ruimtelijke Ordening en Stedenbouw in het Vlaamse Gewest, Brugge, Vanden Broele, 2004, 182; P.J. DEFOORT, "De goede ruimtelijke ordening en vergunningen. Een juridisch overzicht", TROS 2008, p. 111-112);

Dat wanneer de overheid de verenigbaarheid van een bouwwerk met de goede ruimtelijke ordening onderzoekt, zij ook nagaat of de constructie niet van die aard is om kennelijk overdreven hinder te veroorzaken tussen bureen waardoor de grens van de gewone ongemakken tussen bureen wordt overschreden; dat het behoud van het evenwicht tussen naburige erven immers een element is van de goede ruimtelijke ordening; dat dit inhoudt dat de lasten die de bureen van elkaars erven ondervinden de grens van de normale lasten niet overschrijdt; dat indien de overheid een vergunning verleent, hoewel de constructie het evenwicht tussen de erven kennelijk verstoort, zij geen zorgvuldige belangenafweging maakt; dat een beslissing genomen bij ontstentenis van zorgvuldige belangenafweging een onredelijke beslissing is; dat bijgevolg het ontstaan van bovenmatige burenhinder door een vergunningsbeslissing tot de onredelijkheid van die beslissing leidt (I. MARTENS, "Het redelijkheidsbeginsel", in B. HUBEAU, P. POPELIER (Eds.), Behoorlijk ruimtelijk ordenen. Algemene beginselen van behoorlijk bestuur in de ruimtelijke ordening en stedenbouw, Brugge, die Keure, 2002, 30);

Dat zulks ook blijkt uit het feit dat de vrachtwagens de kadavers via de weg tussen de tuinen komen oppikken, wat vanop het perceel van verzoekers te zien is en hetgeen aanzienlijke geurhinder veroorzaakt (het gaat om een container met rottende kadavers die wordt geleegd; doorgaans blijft er minstens ook wat 'residu' achter in de haag en in de tuin van verzoekers. [afbeelding])

Dat in realiteit het natuurlijk onhoudbaar is dat alle verkeer naar een pluimveebedrijf van deze grootte zou moeten blijven verlopen langs een smalle weg tussen twee tuinen; dat één en ander aanleiding geeft tot talloze betwistingen, bv. naar aanleiding van nachtelijke voedertransporten (lawaai) of naar aanleiding van de ophaling van kadavertonnen (lawaai en stank);

Dat tevens verwezen kan worden naar de eerdere weigeringsbeslissing van 10 september 2002 waarin toen de plaatsing van een legkippenstal geweigerd werd aangezien deze te dicht bij de weg zou komen (Stuk B.1) en aldus de aanleg van een groenbuffer onmogelijk zou maken en zou getuigen van een slechte perceelsordening; dat één en ander ook nu gevolgen heeft voor de mogelijkheid tot het aanleggen van de reeds op grond van de in 2002 afgeleverde stedenbouwkundige vergunning verplichte groenbuffer;

Dat de overheid nochtans het redelijkheidsbeginsel schendt wanneer zij zonder aanduiding van grondige redenen plots haar beleid wijzigt en vergunningen toekent die ze voordien steeds weigerde (I. MARTENS, "Het redelijkheidsbeginsel", in B. HUBEAU, P. POPELIER (Eds.), Behoorlijk ruimtelijk ordenen. Algemene beginselen van behoorlijk bestuur in de ruimtelijke ordening en stedenbouw, Brugge, die Keure, 2002, 31);

Dat krachtens art. 4.3.1, § 2, 1° VCRO verweerster ook de mobiliteitsimpact in overweging had moeten nemen; dat zij hierover ten onrechte als volgt heeft geoordeeld:...

Dat behalve de mobiliteitshinder inzake de overgang over de private servitutedeweg er ook mobiliteitshinder is op de gemeenteweg; dat deze geenszins voldoende uitgerust is, aangezien deze, in tegenstelling tot wat verweerster beweert, geenszins breed genoeg is opdat twee auto's elkaar vlot zouden kunnen kruisen; dat dit ook blijkt ook onderstaande foto waar een kleine tractor de gehele wegbreedte nodig heeft; [afbeelding]

Dat twee wagens elkaar dus niet kunnen kruisen, zonder dat één ervan in de berm halt houdt; dat de zaakvoerder van de BVBA Groetelaers Pluimvee, dhr. Roks, in een proces-verbaal aan de politie als volgt verklaard heeft: "De weg, Heesdijk is een vrij smalle weg, waar je een beetje op de gelijkgrondse berm moet rijden bij het kruisen. (...) En gezien VAN GILS meer dan de weghelft nodig heeft met zijn jeep, vond ik dat hij opzij moest rijden" (Stuk F.1); dat verzoekers ten overvloede nog uittreksels uit Google Streetview voegen, waarop te zien is dat de vrachtwagen van Pro-Broed, die meerdere keren per week eieren komt ophalen, de gehele wegbreedte nodig heeft (Stuk B.16); dat gelet op de sloot die ook op bovenstaande foto zichtbaar is, vrachtwagens voor de huizen dienen te stoppen om ander verkeer te kunnen laten passeren;

Dat gelet op deze feitelijk bestaande en volledig vergunde omkadering van de bedrijfssite, in redelijkheid geen vergunning kon worden afgegeven voor de verdere uitbreiding van de pluimveehouderij;

Dat het vertrouwensbeginsel impliceert dat geen afbreuk wordt gedaan aan de verworven rechten zoals deze voortvloeien uit vroegere stedenbouwkundige vergunningsbesluiten; dat dit beginsel te dezen concreet impliceert dat geen vergunningen worden afgegeven voor industriële pluimveehouderij, derwijze dat de woonfunctie in de vergunde woningen - waarvan de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening recent nog werd bevestigd in stedenbouwkundige vergunningen dd. 26 maart 2002 t.a.v. tweede verzoeker (Stuk A.4) en dd. 24 februari 2009 t.a.v. eerste verzoekster (Stuk A.2) - onmogelijk zou worden gemaakt;

Dat de toets aan de plaatselijke ordening te dezen vereiste dat de bouwaanvraag concreet zou worden getoetst aan de onmiddellijke omgeving, terwijl te dezen enkel maar wordt verwezen naar de gewestplanbestemming agrarisch gebied, als zou deze bestemming zgn. rechtvaardigen dat de woonfunctie in de vergunde woningen gelegen naast de inrichting onmogelijk wordt gemaakt; dat inz. terecht werd vastgesteld in het bestreden besluit dat de aanvrager tot op heden heeft nagelaten het groenscherm aan te planten dat nochtans als vergunningsvoorwaarde werd opgelegd in de opeenvolgende stedenbouwkundige vergunningen van 10 september 2002 (Stuk B.1) en 1 april 2003 (Stuk B.2); dat dit groenscherm noodzakelijk werd geoordeeld teneinde zgn. de inrichting verenigbaar te maken met de goede ruimtelijke ordening, althans in de situatie voordat enige capaciteitsuitbreiding aan de orde was; dat derhalve a contrario vaststaat dat zonder dergelijk groenscherm de inrichting strijdig is met de goede ruimtelijke ordening; dat het bestuur dan ook slechts deze strijdigheid kon vaststellen en de vergunning diende te weigeren;

Dat derhalve in het bestreden besluit concreet diende te worden gemotiveerd op welke wijze een verdere intensivering van het gebruik van de site verenigbaar zou zijn met de onmiddellijke omgeving, en of de verdere uitbreiding geen overschrijding impliceert van de draagkracht van de omgeving;

Dat in het bestreden besluit niets van dit alles terug te vinden is, dat integendeel wordt beweerd dat de bouwvergunningverlenende overheid zich niet zou moeten inlaten met de beoordeling van hinderaspecten:...

Dat deze zogenegde 'maatregelen' die de aanvrager zou getroffen hebben, nergens worden toegelicht, en integendeel dient vastgesteld dat ook in de voorwaarden van de bestreden vergunningsbeslissing als totaal nietszeggende voorwaarde wordt opgelegd dat de exploitant "de nodige maatregelen" moet nemen om de hinder van de exploitatie zo veel mogelijk te beperken;

Dat de Raad van State reeds in talloze arresten het tegendeel heeft bevestigd, nl. dat de hinder van een vergund bouwwerk voor zijn omgeving wel degelijk dient betrokken te worden in de toetsing van de aanvraag aan zijn onmiddellijke omgeving (R.v.St., Van de Walle, nr. 117.010, 13 maart 2003); dat dit thans ook blijkt uit de omschrijving van de facetten van goede ruimtelijke ordening, terug te vinden in art. 4.3.1 §2 VCRO ('hinderaspecten, gezondheid, gebruiksgenot'); dat immers steeds dient nagegaan of de draagkracht niet wordt overschreden; dat het louter hernemen van een na jaren wachten nog steeds niet aangelegd groenscherm de oprichting van enorme stallingen en silo's van bijna 9 meter hoog op nauwelijks 40m van de woonkamer van verzoekers uiteraard niet meer aanvaardbaar maakt;

Dat de vergunningverlenende overheid er zich niet vanaf mocht maken met de stijlclausule dat in het kader van de milieuaanvraag de milieuaspecten in detail zullen worden onderzocht; dat artikel 1.1.4 VCRO aan de vergunningverlenende overheid oplegt bij de toets aan de goede ruimtelijke ordening rekening te houden met de gevolgen voor het leefmilieu; dat een gelijkkluidende bepaling reeds vervat was in artikel 4 van het Decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening; dat de hinderlijkheid van een inrichting dient te worden meegenomen in de beoordeling van een aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning (G. VAN HOORICK, Handboek Ruimtelijk Bestuursrecht, Antwerpen, Intersentia, 2011, 49-50); dat te dezen dus rekening dient gehouden te worden met alle relevante hinderaspecten die voor verzoekers voortvloeien uit de exploitatie van het pluimveebedrijf, o.m. geurhinder, voedermeel, eierschalen en dode kippen in de achtertuin, dieselrook in de achtertuin, lawaai van het alarm, van het overpompen van veevoerders, het aan en afrijden vrachtwagens, kadavergeur, vliegenoverlast, rattenplagen, bromvliegenoverlast,

Dat de Raad van State reeds eerder heeft overwogen "dat de vergunningverlenende overheid het recht en zelfs de plicht heeft elke aanvraag te beoordelen rekening houdend met alle wettelijke voorschriften" (R.v.St., D'HOOGHE, nr. 56.361, 17 november 1995); dat de Raad van State dit ook in latere rechtspraak bevestigd heeft (R.v.St. ASBL LASNE NATURE, nr. 108.626, 28 juni 2002; R.v.St., VAN EMPTEN, nr. 170.656, 27 april 2007; R.v.St., BOONE, nr. 178.810, 22 januari 2008);

Dat de Raad van State in het arrest VAN EYCK nog verder is gegaan; dat de Raad oordeelde dat "een overheid die zich over een bouwaanvraag uitspreekt, dient, gelet op art. 4 van het decreet van 18 mei 1999 (betreffende de ruimtelijke ordening), ook oog te hebben voor de impact van het project op het leefmilieu en kan dus, te dien einde, de regelgeving inzake milieu in overweging nemen. Het betoog van de verzoekende partijen dat 'de vergunningverlenende overheid zich enkel dient uit te spreken over de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag, zodat de verwijzing naar Vlarem II op het eerste gezicht niet dienstig kan zijn,' kan dan ook niet worden aangenomen" (R.v.St. VAN EYCK, nr. 199.331, 5 januari 2010);

Dat de Raad van State hiermee nog een stap verder gaat dan alleen maar het beoordelen van de mogelijke milieuhinder die door de inplanting van een constructie kan worden veroorzaakt; dat het niet overeenstemmen met de regelgeving inzake leefmilieu voldoende wordt geacht op de niet-verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening te motiveren (B. DE SMET, De goede ruimtelijke ordening als criterium bij het verlenen van een stedenbouwkundige vergunning, Knops Books, 2012, 119-120);

Dat in het bestreden besluit de Deputatie letterlijk toegeeft dat "een exploitatie van een dergelijk groot bedrijf ongetwijfeld een zekere milieuhinder zal veroorzaken" (sic); dat verweerster dus niet kan ontkennen dat zij deze milieuhinder in overweging had moeten nemen bij het beoordelen van de goede ruimtelijke ordening; dat zij zulks manifest heeft nagelaten; dat zij geenszins vermocht te beweren dat de aanvrager zagezegd "alle maatregelen" genomen zou hebben om de hinder zo sterk mogelijk te beperken; dat uit de bestreden beslissing niet blijkt welke maatregelen dit dan wel zouden zijn; dat in de algemene conclusie enkel volgende stijlclausule vermeld staat "De nodige maatregelen te nemen om de hinder van de exploitatie zo veel mogelijk te beperken."; dat zulks evenmin uit de mer-screening zou blijken (zie tweede middel);

Dat het ten slotte evenzeer strijdig is met het de in het middel aangehaalde beginselen van behoorlijk bestuur dat het groenscherm, dat reeds werd opgelegd in eerdere vergunningen en een breedte van 6m aan elke zijde diende te hebben (zie randnr. 5), thans wordt aangepast in die zin dat het 'ter hoogte van de berging' beperkt kan worden tot de afstand tussen het gebouw en de perceelsgrens; dat binnen deze zeer beperkte ruimte van nauwelijks 1,5m immers geen reële buffering mogelijk is; dat niet kan ingezien worden waarom de vergunningverlenende overheid nu plots terugkomt op het standpunt dat eerder ingenomen was; dat de buffering uiteraard het meest noodzakelijk is ter hoogte van de voorliggende woningen (o.m. van verzoekers), en precies op deze plaats wordt de groenbuffer herleid tot een flinterdunne lijn aan beplantingen; dat op deze zeer beperkte oppervlakte, in de schaduw van de "berging", realistisch gesproken, geen volwaardige groenaangroei mogelijk zal zijn; dat men redelijkerwijze zou mogen verwachten dat ook ten aanzien van de woning van eerste verzoekster een volwaardige buffer zou aangelegd worden, hetgeen noodzakelijk de afbraak van de "berging" zou impliceren; dat zulks perfect als vergunningsvoorwaarde kon opgelegd worden;

Overwegende dat uit de argumentatie opgenomen in het middel moge blijken dat de motivering die verwerende partij hanteert om de verdere uitbreiding van het bedrijf (!) te verantwoorden, geen steek houdt; dat nog steeds wordt verwezen naar het feit dat het bedrijf ligt in agrarisch gebied, dat daar een andere tolerantiedrempel zou gelden en dat het slechts zou gaan om de uitbreiding van een reeds lang bestaand bedrijf; dat deze drie motieven reeds onwettig/onvoldoende werden bevonden door de Raad van State, in de opeenvolgende arresten nr. 210.447 van 18 januari 2011, nr. 212.092 van 17 maart 2011 en nr. 223.863 van 13 juni 2013; dat de bestreden beslissing bijgevolg ook de schending inhoudt van het gezag van gewijsde van de aangehaalde arresten van de Raad van State;

Overwegende dat verzoekers zich bijgevolg geconfronteerd zien met vergunningverlenende overheden die op hardnekkige wijze blijven volharden in het gebruik van onwettige motieven om de uitbreiding van het pluimveebedrijf te verantwoorden; dat zij inmiddels reeds talloze schorsings- en vernietigingsprocedures hebben moeten doorlopen, waarbij zij telkens opnieuw moeten vaststellen dat de uitspraak niet wordt gerespecteerd en eenvoudig opnieuw vergunning wordt verleend; dat dergelijke carrousel van vergunningen voor alle betrokken partijen onhoudbaar is, niet alleen voor verzoekers, maar ook voor de aanvrager, hetgeen wordt geïllustreerd door de pestprocedure die deze laatste inmiddels heeft ingespannen tegen verzoekers (zie randnr. 15);

Dat verzoekers Uw Raad dan ook vragen om, met het oog op een correct rechtsherstel, vast te stellen dat de gevraagde uitbreiding van het pluimveebedrijf niet vergund kan worden, wegens schending van het redelijkheids-, vertrouwens- en rechtszekerheidsbeginsel;

...

De tussenkomende partij repliceert:

“ ...

Van een schending van art. 1.1.4 en/of art. 4.3.1 is er in casu geen sprake. Omtrent de verenigbaarheid van de aanvraag met de goede ruimtelijke ordening is in de thans bestreden beslissing het volgende gemotiveerd:...

Uit de beoordeling die verwerende partij thans gemaakt heeft in de bestreden beslissing omtrent de project-MER-screening blijkt dat de milieu-aspecten die met de betreffende vergunning gepaard gaan, in die mate beperkt zijn dat zij geen bijkomende onderzoek vergen door opmaak van een MER-rapport:...

Een en ander volstaat als toetsing van de milieuhygiënische aspecten van de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag, en dit zeker in functie van de door verzoekers aangehaalde bezwaren.

Dat de verwerende partij onvoldoende aandacht zou hebben besteed aan de toetsing van de thans voorliggende vergunningsaanvraag aan de goede ruimtelijke ordening, kan niet worden bijgetreden. In de bestreden beslissing heeft verwerende partij immers niet alleen duidelijk aandacht besteed aan een toetsing van de gewestplanbestemming met de goede ruimtelijke ordening of aan een toetsing van de aanvraag vanuit milieutechnisch oogpunt. De verwerende partij heeft specifiek wat betreft de stedenbouwkundige verenigbaarheid van de aanvraag met de goede ruimtelijke ordening toetsing uitgevoerd aan al de concrete criteria zoals voorzien in art. 4.3.2. §1 V.C.R.O. en dit voor zover noodzakelijk of relevant. Zo is o.m. de mobiliteitsproblematiek, de bouwdichtheid, de schaal, het ruimtegebruik, materiaalgebruik en de visueel vormelijke elementen van de aanvraag beoordeeld geworden in de thans bestreden beslissing.

Hiermee komt de verwerende partij wel degelijk tegemoet aan de door uw Raad aangevoerde overwegingen in de arresten nr. 212.092 van 17 maart 2011 en in het arrest nr. 223.863 van 13 juni 2013.

De aangehaalde motivering dient op dit punt ook te worden bekeken in het licht van de door verzoekers geuite bezwaren. Deze zijn in essentie terug te brengen tot het feit dat er onvoldoende buffering zou voorzien zijn tussen de inrichting en de aanpalende woningen en tot het feit dat het groenscherm onvolledig zou zijn.

Uit al de bovenstaande motieven blijkt duidelijk om welke redenen de verwerende partij na beoordeling van de vergunningsaanvraag van tussenkomende partij van oordeel is dat deze vergunningsaanvraag ruimtelijk en stedenbouwkundig kan worden geacht in overeenstemming te zijn met de goede ruimtelijke ordening. Er is bij deze beoordeling wel degelijk rekening gehouden met de aanwezigheid van de residentiële bebouwing van verzoekster in de onmiddellijke omgeving. In die context wordt eerdere vergunningsvoorwaarden dat er een afdoende groenbuffer moet worden voorzien tussen de voorliggende woningen (die onder andere de voormalige exploitantenwoning betreft) en de inrichting in de thans bestreden beslissing bevestigd. De vergunning wordt immers afgeleverd onder de voorwaarde dat voorwaarden van de vorige vergunningen dienen te worden uitgevoerd.

Verzoekende partijen bewijzen overigens niet dat de ruimte die daartoe voorzien zou zijn zou beperkt zijn tot 1,5 meter. De afstand tussen de pluimveestallen en de dichtstbijzijnde perceelsgrens bedraagt ongeveer 25 meter....

Om die reden is er geen sprake van een nadering van de nieuw te bouwen stal t.o.v. de bestaande residentiële woningen van verzoekster.

Ruimtelijk sluit de nieuw te bouwen stal aan op de bestaande stallen. De stal wordt gescheiden van de residentiële woningen door een tussenliggende loods, en er is door de bouw van deze stal geen nadering t.o.v. de residentiële woningen van de bureu. Er wordt als bijkomende voorwaarde voorzien in de aanleg van een groenbuffer. Deze beoordeling volstaat als toetsing van de aanvraag aan de goede ruimtelijke ordening. Art. 4.3.1 V.C.R.O. waarnaar de verzoekster verwijst voorziet immers zelf dat de aldaar aangehaalde criteria slechts dienen te worden beoordeeld in zo verre noodzakelijk of relevant. De ligging van de stal t.o.v. de residentiële woningen van verzoekers, welke door uw Raad van cruciaal werd beschouwd in het arrest nr. 212.192 is wel degelijk afdoende onderzocht. De bestreden beslissing is op dit punt ook afdoende gemotiveerd. De bestreden beslissing bevat op dit punt wel degelijk een toetsing die ruimer gaat dan de toetsing van de aanvraag vanuit milieuhygiënisch oogpunt. Er wordt in concreto ingegaan op de criteria van art. 4.3.2., §1 V.C.R.O.

In de bestreden beslissing wordt zodoende op wettige wijze, en conform de bepalingen van art. 1.1.4 V.C.R.O en art. 4.3.1., §2 V.C.R.O. dat de aanvraag mede gelet op de genomen maatregelen om hinder te voorkomen, en de concrete ordening van het gebied.

Om voormelde redenen dient vastgesteld dat de thans bestreden beslissing wel degelijk een concrete stedenbouwkundige toetsing van de aanvraag aan de goede ruimtelijke ordening bevat. Verzoekers tonen op geen enkele wijze aan dat de in de bestreden beslissing genomen afweging omtrent de goede ruimtelijke ordening kennelijk onredelijk of feitelijk onjuist zou zijn....

De stelling van de verzoekende partijen dat de beslissing op een verkeerde feitelijke aanname is gebaseerd overtuigt niet.

De bestreden beslissing stelt terecht dat het dichtst bijzijnde woongebied met landelijk karakter gelegen is op een 400 meter. Verzoekers levert niet het bewijs dat de bestreden beslissing op dit punt onjuist zou zijn.

Om voormelde redenen alleen al is de thans bestreden beslissing wettig, en is het eerste middel niet ernstig.

Volledigheidshalve dient opgemerkt dat er in het eerste middel evenmin een schending van het vertrouwensbeginsel wordt aangetoond.

De rechtspraak van uw Raad omschrijft het rechtszekerheids- of vertrouwensbeginsel als één der beginselen van behoorlijk bestuur krachtens hetwelke de burger moet kunnen betrouwen op een vaste gedragslijn van de overheid of op toezeggingen of beloften die de overheid in het concrete geval heeft gedaan. Traditioneel is er sprake van een schending van het rechtszekerheids- en het vertrouwensbeginsel indien er aan drie cumulatieve voorwaarden voldaan is:

- i. het bestaan van een vergissing in hoofde van het bestuur;*
- ii. het ten gevolg van die vergissing verlenen van een voordeel aan een rechtsonderhorige*
- iii. de afwezigheid van gewichtige redenen om die rechtsonderhorige dat voordeel te ontnemen. Het rechtszekerheids- of vertrouwensbeginsel kan nooit contra legem werken".*

Er dient opgemerkt dat verzoekende partijen bij de toelichting van het eerste middel er niet in slaagt om aan de hand van de door uw Raad vooropgestelde criteria aannemelijk te maken

waaruit de ingeroepen schending van het vertrouwensbeginsel zouden bestaan. Gelet op het feit dat de verzoekende partijen in gebreke blijven het middel op dit punt verder toe te lichten, dient vastgesteld dat het middel op dit punt onontvankelijk is.

Alleszins kunnen verzoekende partijen niet worden gevolgd waar zij stellen dat het vertrouwensbeginsel in casu tot gevolg zou hebben dat het vertrouwensbeginsel niet anders toelaat dan dat de thans bestreden vergunning zou worden geweigerd en dit gelet op het feit dat een van de verzoekers voor zijn woning in 2002 een stedenbouwkundige vergunning hebben bekomen. Het is niet omdat die partij over een stedenbouwkundige vergunning beschikt, dat deze vergunning een bouw-, exploitatie- of uitbreidingsverbod zou effectueren voor eigenaars/exploitanten van een inrichting gelegen op een naburig perceel.

Noch het vertrouwensbeginsel, noch de formele motiveringsplicht kunnen derwijze worden uitgelegd, zelfs niet in de meest uitgebreid mogelijke toepassing van deze beginselen, dat uit een stedenbouwkundige vergunning voor een bepaalde woning een verbod zou volgen voor de uitbreiding van een naastliggende bedrijf... Een schending van deze beginselen is dus geenszins aangetoond.

In deze context mag overigens nog een worden vermeld dat de woning van verzoekende partijen de voormalige bedrijfswoning van het bedrijf van tussenkomende partij betreft, die door de heer Reijnen en zijn echtgenote mevrouw Bel (verzoekende partij in voorliggende procedure) werd afgesplitst van de bedrijfsgebouwen (in strijd met art. 11 van het Besluit van Vlaamse Regering van 28 november 2003). Over dit gegeven reppen de verzoekers evident met geen woord.

...

Alleszins dient vastgesteld dat het louter feit dat de woning van de heer Van Gils vergund is, geenszins van aard is om tot een schending van het vertrouwensbeginsel te leiden. Immers, het louter feit dat de woning Van Gils vergund is, impliceert dat de woning niet illegaal is.... Uit dit enkele gegeven kunnen de verzoekende partijen echter geenszins een gerechtvaardigd vertrouwen putten dat een naburig zone-eigen bedrijf niet verder (op beperkte wijze) zou mogen uitbreiden. Het dient hierbij gezegd dat de uitbreiding 30 % bedraagt, (verzoekers gewagen ten onrechte, en tegen het dossier in van een uitbreiding van 40 %) waarbij een van de bestaande stallen daarenboven wordt vervangen door een meer milieuvriendelijk stal (die ammoniakemissiearm wordt opgevat), zodat de relatieve toename van de milieuhinder alleszins niet gepaard gaat met een even grote stijging van de hinder.

Verzoekende partij Bel zelf heeft overigens als eigenaar van de voormalige exploitantenwoning geen wettig belang om voormeld middel op te werpen. Het gaat in tegen de uitdrukkelijke bepalingen van de uitvoeringsbesluiten van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (meer bepaald art. 11 van het besluit van de Vlaamse regering van 28 november 2003) én tegen de bepalingen van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening dat voormalige eigenaar/exploitant zou kunnen opkomen tegen de verdere exploitatie en uitbreiding van de bedrijfsgebouwen die zichzelf illegaal heeft afgesplitst van de haar toebehorende bedrijfswoning.

Verzoekende partij BEL mist manifest een wettig belang bij het opwerpen van dit middel. Het eerste middel is onontvankelijk bij gebrek aan wettig belang in hoofde van de verzoekende partij BEL.

Alleszins is het middel niet gegrond. Om voormelde redenen dient ook niet te worden ingegaan op het verzoek van verzoekende partijen om in casu toepassing te maken van art. 4.8.2, derde lid, VCRO.

...

De verzoekende partijen dupliceren in hun toelichtende nota:

“...

In tegenstelling tot hetgeen de tussenkomende partij beweert diende de vergunningverlenende overheid alle hinderaspecten die zullen ontstaan ten gevolge van de uitbreiding van de industriële kippenkwekerij wel degelijk te beoordelen.

In casu staat het zonder enige twijfel vast dat de huidige exploitatie van de industriële kippenkwekerij door de inplanting naast een woonkorrel met 8 woningen al voor onaanvaardbare hinder zorgt.

Tot 4 april 2008 beschikte het pluimveebedrijf over milieuvergunningen met een geldigheidsduur tot 4 april 2008 voor het houden van maximaal 25.000 moederdieren voor slachtkuikens. Op 2 april 2008 diende de tussenkomende partij een milieuvergunningsaanvraag in voor het verder exploiteren van de inrichting. Tegelijk werd gevraagd de inrichting uit te breiden met een derde stal, waardoor het totaal aantal gehouden dieren zou stijgen tot 34.900 kippen. Bij besluit van 24 juli 2008 verleende de Deputatie de gevraagde milieuvergunning. Deze vergunning werd evenwel vernietigd door de Raad van State in een arrest van 26 juli 2011 (zie stuk C.8).

Aangezien tot op heden de derde stal niet werd opgericht, moet worden aangenomen dat de exploitatie van het industriële kippenbedrijf steeds gebeurde met maximaal 25.000 kippen.

In redelijkheid kan niet worden ontkend dat de exploitatie van het pluimveebedrijf op het ogenblik van de beoordeling van de vergunningsaanvraag door de verwerende partij, met name op 17 oktober 2013, voor overdreven hinder naar de omwonende toe zorgde. Tijdens het plaatsbezoek door de Rechtbank van Eerste Aanleg Antwerpen, Afdeling Turnhout werd op 29 april 2014 vastgesteld dat er zich opslagplaats voor kadavers bevinden tussen het bedrijf en de naastgelegen woningen (zie bijkomend stuk E.3). In een vonnis van 16 september 2014 werd hieromtrent geoordeeld dat een dergelijke wijze van opslag wel degelijk "bovenmatige geurhinder" met zich brengt (zie bijkomend stuk E.4). Tevens werd vastgesteld dat de wijze van ophaling van deze kadavers, waarbij de plastic tonnen met kadavers naast de tuinen van de omwonenden worden geledigd in een open laadbak van een vrachtwagen, ook geur- en visuele hinder oplevert.

Deze vaststelling door de Rechtbank van Eerste Aanleg maakt reeds duidelijk dat de zogezegde beoordeling van de hinder door de verwerende partij op een bijzonder onzorgvuldige wijze gebeurde. De Rechtbank van Eerste Aanleg kon namelijk op grond van één enkel plaatsbezoek al vaststellen dat de opslag en de weghaling van de kippenkadavers zorgt voor buitenmatige geur- en visuele hinder. Het feit dat deze buitenmatige geur- en visuele hinder op dergelijk eenvoudige wijze kon worden vastgesteld, maakt duidelijk dat de verwerende partij bij de beoordeling van de hinder in geen geval is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens.

Bovendien dient te worden opgemerkt dat de Rechtbank van Eerste Aanleg slechts uitspraak heeft gedaan over bovenmatige burenhinder in de zin van art. 544 B.W., waarbij uiteraard een veel hogere drempel geldt dan bij de beoordeling van de hinder in de zin van art. 4.3.1, § 2 VCRO. Er is immers slechts sprake van burenhinder bij bovenmatige overlast (zie S. STIJNS en H. VUYE, Burenhinder, Beginselen van Belgisch privaatrecht, Antwerpen, E. Story-Scientia, 2000, 326).

De vaststelling van burenhinder leidde tot het opleggen van een maatregel op straffen van een dwangsom, met name het verplaatsen van de kadavertonnen naar de achterzijde van het bedrijf en het laten ophalen van de kadavertonnen door het ophaalbedrijf via een achterliggende weg, nl. buurtweg nr. 36 (zie bijkomend stuk E.4). Hierdoor blijkt dan ook dat de bewering in de bestreden beslissing dat zagezegd "alle maatregelen [werden] genomen om [de milieu]hinder zo sterk mogelijk in te perken" (zie p. 8 van de bestreden beslissing, stuk B.15) manifest onjuist is. Eén van de maatregelen die kon worden genomen om de hinder te beperken, met name het verplaatsen van de kadavertonnen van de achterzijde van de woningen van omwonenden naar de achterzijde van het bedrijf, was niet genomen. Eén en ander maakt dan ook duidelijk dat de verwerende partij zich op het ogenblik van de beoordeling van de vergunningsaanvraag zich in geen geval een duidelijk beeld heeft gevormd van de plaatselijke toestand en de bestaande hinder voor de omgeving en de omwonenden.

In de bestreden beslissing wordt onder meer de bouw van een nieuwe derde kippenstal vergund. Deze uitbreiding zal ertoe leiden dat de capaciteit van de inrichting wordt verhoogd tot 36.100 kippen (zie p. 7 van de bestreden beslissing, stuk B.15). Waar de inrichting voorheen was vergund voor de exploitatie van 25.000 legkippen zal nu een industriële kwekerij voor 34.900 moederdieren voor slachtkuikens worden uitgebaat (zie stuk C.9).

Door de bouw van de derde stal wordt de exploitatiecapaciteit verhoogd met ongeveer 10.000 kippen, hetgeen een verhoging betekent van 40%!

Van een zorgvuldige en redelijke overheid kon worden verwacht dat deze significante verhoging van de productiecapaciteit door het vergunnen van een derde stal op een behoorlijke wijze zou worden beoordeeld, waarbij zowel de huidige hinderaspecten als de hinderaspecten ten gevolge van de enorme uitbreiding in rekening zou worden gebracht.

Met betrekking tot de bestaande milieuhinder wordt enkel geponeerd dat zagezegd alle maatregelen zouden zijn genomen om deze hinder te beperken. Verzoekende partijen hebben er echter het raden naar welke maatregelen er dan wel al zouden zijn genomen. Het plaatsbezoek van de Rechtbank van Eerste Aanleg maakt bovendien duidelijk dat deze loze bewering in geen geval overeenstemt met de werkelijkheid (zie bijkomend stuk E.3 en E.4). Aangezien de omwonenden thans reeds last hebben van onder meer geur- en lawaaihinder kan evenmin worden begrepen waarom de verwerende partij met betrekking tot de hinder zou kunnen volstaan met de bewering dat er zagezegd "geen of slechts een beperkte" verhogingen van de negatieve effecten op de omwonenden kan worden verwacht.

In geen geval wordt gemotiveerd waarom de uitbreiding van de capaciteit met 40% zagezegd geen toename van de hinder zal teweegbrengen, te meer daar de omwonenden reeds hinder ondervinden ten gevolge van de inplanting van de site achter hun woningen en geen verdere concrete maatregelen worden genomen om de bijkomende hinder door de uitbreiding van de site in te dammen.

De bewering dat de uitbreiding van de inrichting geen extra mobiliteitsproblemen zal veroorzaken kan evenmin worden begrepen. De capaciteitsuitbreiding met 40% zal er onvermijdelijk toe leiden dat het aantal verkeersbewegingen naar de site in vergelijkbare mate zal toenemen. Het toegenomen transport naar de site zal zich hiertoe een toegang verschaffen langs de servitudeweg die loopt tussen twee naastgelegen woningen. De vrachtwagens zullen aldus op slechts enkele meters van de woningen van omwonenden, waaronder eerste verzoekende partij, rijden. Door de Rechtbank van Eerste Aanleg werd vastgesteld dat de toegang tot de site ook kan gebeuren via een weg langs de achterzijde van het bedrijf, hetgeen leidt tot fel verminderde hinder, aangezien er zich langs de achterzijde van het bedrijf geen

woningen bevinden. Eens te meer houdt de verwerende partij geen rekening met de concrete feitelijke toestand van de site en met mogelijke oplossingen om de mobiliteitshinder drastisch te doen afnemen.

In de bestreden beslissing wordt geen rekening gehouden met de ligging van de servitudeweg tussen de woningen van de buurtbewoners. Evenmin wordt rekening gehouden met het gegeven dat er langs deze toegangsweg geen enkele vorm van buffering bestaat. Deze weg is bovendien te smal voor de aanleg van een groenscherm, zodat er steeds hinder zal blijven bestaan voor de bewoners van de naastgelegen woningen bij het aan- en afrijden van vrachtwagens. Het ware dan ook beter geweest om als vergunningsvoorwaarde op te leggen dat alle transport naar het bedrijf dient te gebeuren langs de achterliggende toegangsweg, hetgeen al een vermindering van de mobiliteitshinder voor de omwonende zou opleveren. In het vonnis van de Rechtbank van Eerste Aanleg dd. 16 september 2014 wordt duidelijk gemaakt dat het transport naar het bedrijf zeer gemakkelijk langs de achterzijde kan plaatsvinden (zie bijkomend stuk E.4). Het is dan ook een raadsel waarom het transport met vrachtwagens naar het bedrijf dient te gebeuren op de meest hinderlijke wijze.

De bestreden beslissing overweegt bovendien nergens dat de geluidshinder van de site aanvaardbaar zal zijn voor de omwonenden. Het gebruik van ventilatoren in muren is vele malen hinderlijker dan het gebruik van ventilatoren in het dak. Tijdens het plaatsbezoek door de Rechtbank van Eerste Aanleg werd vastgesteld dat er zich ventilatoren in de zijanten van de stallen bevinden (zie bijkomend stuk E.3). In de milieuvergunningsaanvraag werd evenwel steeds voorgehouden dat de stallen enkel zouden zijn uitgerust met ventilatoren in het dak (zie stuk C.9). De inwerkingstelling van deze zijwaartse ventilatoren zorgt voor overdreven lawaaihinder voor de omwonenden. Met dit aspect wordt evenmin rekening gehouden in de bestreden beslissing.

De verwerende partij heeft dan ook noch de bestaande hinder ten gevolge van de inplanting van de inrichting naast de woningen van verzoekende partijen noch de hinder ten gevolge van de uitbreiding op een redelijke en zorgvuldige wijze beoordeeld.

Dit klemmt des te meer aangezien de Raad van State in het arrest van 18 januari 2011 waarbij een eerdere stedenbouwkundige vergunning werd vernietigd, oordeelde dat de vergunningverlenende overheid gezien de specifieke toestand niet alleen rekening dient te houden met de feitelijke en juridische toestand van het perceel waarop de vergunningsaanvraag betrekking heeft, maar ook met de omliggende percelen. De gevolgen van de uitbreiding voor de omwonenden van de omliggende percelen wordt niet beoordeeld aan de hand van de relevante aspecten zoals opgesomd in art. 4.3.1, § 2 VCRO.

Verzoekende partijen kunnen bovendien niet begrijpen waarom de inplanting van de bijkomende stal plotseling wel verenigbaar zou zijn met de schaal en het ruimtegebruik van het perceel.

In een Besluit van 12 september 2002 weigerde het Schepencollege van de gemeente Ravels een stedenbouwkundige vergunning voor de uitbreiding van de site met een bijkomende stal. Deze stal zou worden ingepland tegen de linkerperceelsgrens (zie het plannetje gevoegd als bijkomend stuk B.17: op dit plannetje is de evolutie van het bedrijf sedert 2002 schematisch ingetekend). De stedenbouwkundige vergunning voor een bijkomende stal werd geweigerd om de volgende redenen (zie stuk B.1):

"Ongunstig voor de oprichting van de legkippenstal [...]"

Op het inplantingsplan wordt de nieuwe stal op minder dan 10 m van deze wegenis [private servitude van doorgang] ingeplant. De voorgestelde inplanting verhindert de aanleg van

een gedegen groenscherm en getuigt van een slechte perceelsordening. Teneinde in de aanleg van een groenscherm te kunnen voorzien dient de legkippenstal op minimum 10 m van de wegenis van doorgang te worden ingeplant."

In de bestreden beslissing wordt evenwel overwogen dat de nieuwe stal zou worden ingepland op een afstand van 10 meter van de linkerperceelsgrens. Deze stal zal dan ook op minder dan 10 meter van de bestaande wegenis worden ingepland, hetgeen de aanleg van het groenscherm zal verhinderen.

De bestreden beslissing geeft dan ook niet aan waarom de inplanting van een nieuwe stal op minder dan 10 meter van de wegenis plotseling wel verenigbaar zou zijn met de goede ruimtelijke ordening en wel zou getuigen van een goede perceelsordening, terwijl de vergunningverlenende overheid vroeger had geoordeeld dat dit zeker niet het geval was.

Het middel is dan ook gegrond, hetgeen er dan ook toe leidt dat de door verzoekende partijen gevraagde injunctie in toepassing van art. 4.8.2, derde lid VCRO zich wel degelijk opdringt.

Tussenkomen de partij tracht zich te verschuilen achter het argument dat art. 4.8.2, derde lid VCRO niet zou toelaten dat het bestuur zou worden verplicht om rekening te houden met bepaalde motieven. Deze bewering snijdt uiteraard geen hout en is louter semantisch. Wanneer verzoekende partijen de Raad verzoeken om aan het bestuur in toepassing van art. 4.8.2, derde VCRO op te leggen dat bij de beoordeling van de vergunningsaanvraag rekening zou worden gehouden met de hinder houdt dit uiteraard ook de aanduiding in van een onwettige motief waarbij geen rekening wordt gehouden met reële hinder.

Tenslotte dient te worden opgemerkt dat de eerste verzoekende partij wel degelijk beschikt over het vereiste belang bij het middel.

De tussenkomen de partij lijkt een exceptie op te werpen dat eerste verzoekende partij niet over het vereiste belang bij het middel zou beschikken omdat zij zagezegd zou wonen in een illegale woning. Deze zogenaamde exceptie is niet meer dan een loutere bewering die duidelijk maakt dat tussenkomen de partij niet meer weet uit welk hout pijlen te maken.

Het weze duidelijk dat tussenkomen de partij op geen enkele wijze aannemelijk maakt waarom de woning van eerste verzoekende partij zagezegd illegaal zou zijn (quod certe non). Door zich te beroepen op alle bepalingen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en van het Decreet Ruimtelijke Ordening wordt in geen geval de loze bewering van tussenkomen de partij gestaafd. De exceptie dient dan ook allereerst op grond van de exceptio obscuri libelli te worden verworpen.

De tussenkomen de partij ziet daarbij moedwillig over het hoofd dat de woning van eerste verzoekende partij niet werd vergund als bedrijfswoning maar als een particuliere woning en dit voorafgaand aan de vaststelling van het gewestplan (zie stuk A.1). De woning van eerste verzoekende partij moet aldus als een vergunde woning worden beschouwd. De exceptie van tussenkomen de partij is dan ook volledig ongegrond.

...

Beoordeling door de Raad

1.

De tussenkomenende partij werpt op dat de eerste verzoekende partij geen wettig belang heeft bij het aanvoeren van het middel omdat haar woning op een illegale wijze zou zijn afgesplitst van een bedrijf.

Er kan niet ontkend worden dat de woning van de eerste verzoekende partij deel uitmaakt van de thans bestaande toestand in onmiddellijke omgeving van het aangevraagd project waarmee, overeenkomstig artikel 4.3.1, § 2, eerste lid VCRO, dient rekening te worden gehouden bij de beoordeling van de verenigbaarheid van het aangevraagde met de goede ruimtelijke ordening en dit ongeacht de door de tussenkomenende partij beweerde wederrechtelijke afsplitsing.

De exceptie van de tussenkomenende partij kan niet worden aangenomen.

2.

De verzoekende partijen bekritisieren in het eerste middel de beoordeling in de bestreden beslissing dat de betrokken aanvraag verenigbaar is met een goede ruimtelijke ordening.

Artikel 4.3.1 VCRO luidt onder meer als volgt:

“ ...

§1. Een vergunning wordt geweigerd:

1° indien het aangevraagde onverenigbaar is met:

- a) stedenbouwkundige voorschriften of verkavelingsvoorschriften, voor zover daarvan niet op geldige wijze is afgeweken,*
- b) een goede ruimtelijke ordening;*

(...)

§2. De overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening wordt beoordeeld met inachtneming van volgende beginselen:

1° het aangevraagde wordt, voor zover noodzakelijk of relevant, beoordeeld aan de hand van aandachtspunten en criteria die betrekking hebben op de functionele inpasbaarheid, de mobiliteitsimpact, de schaal, het ruimtegebruik en de bouwdichtheid, visueel-vormelijke elementen, cultuurhistorische aspecten en het bodemreliëf, en op hinderaspecten, gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid in het algemeen, in het bijzonder met inachtneming van de doelstellingen van artikel 1.1.4;

2° het vergunningverlenende bestuursorgaan houdt bij de beoordeling van het aangevraagde rekening met de in de omgeving bestaande toestand, doch het kan ook beleidsmatig gewenste ontwikkelingen met betrekking tot de aandachtspunten, vermeld in 1°, in rekening brengen;

...”

Het behoort tot de taak en de bevoegdheid van het vergunningverlenende bestuursorgaan om overeenkomstig artikel 4.3.1, §2, eerste lid, 1° en 2° VCRO op concrete wijze te onderzoeken of een aanvraag beantwoordt aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening, waarbij het de noodzakelijke of relevante aspecten van de goede ruimtelijke ordening bij zijn beoordeling moet betrekken en rekening moet houden met de in de relevante omgeving bestaande toestand.

De Raad kan zijn beoordeling van de eisen van de goede ruimtelijke ordening niet in de plaats stellen van die van de bevoegde overheid. In de uitoefening van het hem opgedragen wettigheidsstoezicht is hij wel bevoegd om na te gaan of de administratieve overheid de haar ter

zake toegekende appreciatiebevoegdheid naar behoren heeft uitgeoefend, met name of zij is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij deze correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan in redelijkheid tot haar beslissing is kunnen komen.

3.

De artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen bepalen dat elke eenzijdige rechtshandeling met individuele strekking die uitgaat van een bestuur en beoogt rechtsgevolgen te hebben voor één of meer bestuursorganen of voor een ander bestuur, in de akte de juridische en feitelijke overwegingen moet vermelden die aan de beslissing ten grondslag liggen, en dat deze overwegingen afdoende moeten zijn.

Een vergunningsbeslissing moet derhalve duidelijk en op afdoende wijze de redenen opgeven waarop het vergunningverlenend bestuursorgaan zijn beslissing steunt.

Bij het beoordelen van de wettigheid van een vergunningsbeslissing moet derhalve rekening gehouden worden met de redenen die omschreven zijn in de vergunningsbeslissing en kan er geen rekening worden gehouden met aanvullende argumentatie in latere procedurestukken.

4.

Zoals reeds aangegeven onder de bespreking van het tweede middel beoogt de aanvraag de uitbreiding van een bestaand pluimveebedrijf, met een nieuwe stal, nieuwe verharding en de oprichting van 3 mestsilo's. Het bedrijf ligt achter de woningen van de verzoekende partijen en er kan derhalve niet ontkend worden dat niet alleen de woning van de eerste verzoekende partij, maar ook deze van de tweede verzoekende partij deel uitmaakt van de relevante omgeving. De woningen van de verzoekende partijen moeten derhalve betrokken worden bij de beoordeling van de verenigbaarheid van de betrokken aanvraag met een goede ruimtelijke ordening.

Zoals blijkt uit de feiten uiteenzetting werd de eerste beslissing in eerste administratieve aanleg door de Raad van State vernietigd. Het vernietigingsmotief had betrekking op de beoordeling van de verenigbaarheid van het aangevraagde met de goede ruimtelijke ordening. Tot tweemaal toe heeft de Raad van State de beslissing van de vergunningverlenende overheid over corresponderende milieuvergunning vernietigd. Ook deze vernietigingsmotieven hadden betrekking op de beoordeling van de verenigbaarheid van het aangevraagde met de goede ruimtelijke ordening. Telkens komen de woningen van de verzoekende partijen daarbij aan bod en telkens wordt aangegeven dat deze woningen deel uitmaken van de onmiddellijke omgeving en bij de beoordeling moeten worden betrokken.

Uit de gegevens van het dossier blijkt tevens dat de verzoekende partijen of één van de verzoekende partijen, niet enkel bezwaren hebben ingediend tijdens het openbaar onderzoek, doch ook grieven hebben geformuleerd in het administratief beroepsschrift. De verzoekende partijen stellen dat er binnen een straal van 100 meter van de aangevraagde stal een achttal woningen gelegen zijn, waaronder die van de verzoekende partijen op ongeveer 25 meter, dat die woningen bovendien gelegen zijn in een ongunstige windrichting ten opzichte van de gevraagde stal, dat een verdere uitbreiding van het bedrijf volgens de bezwaren en het beroepsschrift zal zorgen voor een overschrijding van de ruimtelijke draagkracht van de dichtbebouwde residentiële omgeving en onaanvaardbare hinder genereren, zoals overmatige geluids- en geurhinder en een overlast van insecten.

Uit het voorgaande blijkt dat (de beoordeling van) de weerslag van het aangevraagde op de woningen van de verzoekende partijen een ernstig knelpunt vormde tijdens de administratieve vergunningsprocedure en in de historie van de reeds verleende vergunningen en dat de Raad

van State diverse malen heeft vastgesteld dat de vorige vergunningsbeslissingen op dat punt gebrekkig gemotiveerd waren.

De redengeving in een vergunningsbeslissing moet des te nauwkeuriger en preciezer zijn wanneer er ernstige twistpunten zijn tijdens de administratieve vergunningsprocedure aangaande bepaalde aspecten van de aanvraag. Dit is nog des te meer het geval indien een eerdere beslissing werd vernietigd omwille van een gebrekkige motivering. In zodanig geval dient de verwerende partij ook rekening te houden met het gezag van gewijsde van het vernietigingsarrest. In het geval een eerdere vergunningsbeslissing werd vernietigd, dan mag een verzoeker verwachten dat de vergunningverlenende overheid die opnieuw over de aanvraag moet beslissen, rekening houdt met de dragende overwegingen van het arrest. Na vernietiging op grond van een gebrekkige motivering mag van het vergunningverlenend bestuursorgaan zelfs gevraagd worden dat het de motieven die de bevestiging inhouden van een eerdere beslissing, uiterst nauwkeurig uiteenzet.

De beoordeling in de bestreden beslissing voldoet daar niet aan. Nog daargelaten de vraag of in de bestreden beslissing op een zorgvuldige en afdoende wijze aandacht is besteed aan alle relevante aspecten van goede ruimtelijke ordening, zoals vereist in artikel 4.3.1, § 2, eerste lid, 1° VCRO, moet vastgesteld worden dat de bestreden beslissing geen onderzoek en beoordeling bevat waaruit blijkt dat rekening is gehouden met de weerslag van het aangevraagde op de woningen van de verzoekende partijen, die deel uitmaken van de onmiddellijke en dus relevante omgeving. De verwerende partij komt niet verder dan een verwijzing naar een korrel zonevreemde woningen bij de beschrijving van de omgeving en de vaststelling “dat een dergelijk groot bedrijf (...) ongetwijfeld een zekere milieuhinder (zal) veroorzaken”, waarbij gesteld wordt dat deze in detail zullen worden onderzocht in het kader van de milieuvergunningsaanvraag en dat de aanvrager alle maatregelen heeft genomen om de hinder zo sterk mogelijk in te perken.

Niet alleen blijkt niet welke maatregelen de verwerende partij zou kunnen bedoelen, maar tevens bieden de overwegingen geen redenen om de aangevraagde bouwwerken verenigbaarheid te achten met de goede ruimtelijke ordening, rekening houdend met de residentiële bebouwing in de onmiddellijke omgeving, waaronder de woningen van de verzoekende partijen.

Het opleggen van een groenbuffer kan het vastgestelde gebrek aan onderzoek en beoordeling niet goedmaken. Des te minder nu uit de gegevens van het dossier blijkt dat dezelfde groenbuffer reeds is opgelegd in een vorige vergunning en dus vóór de thans gevraagde uitbreiding en deze groenbuffer niet is aangelegd.

6.

De conclusie van het voorgaande is dat de bestreden beslissing geen beoordeling, laat staan een afdoende en zorgvuldige beoordeling, bevat van de verenigbaarheid van het aangevraagde met de in de omgeving bestaande toestand.

Het eerste middel is in de aangegeven mate gegrond.

C. Bevel conform artikel 4.8.2 derde lid VRCO

1.

Artikel 4.8.2, derde lid VCRO bepaalt:

“Als de Raad een beslissing vernietigt, kan hij het bestuur dat de vernietigde beslissing nam, bevelen om een nieuwe beslissing te nemen binnen de termijn die hij bepaalt. De Raad kan daarbij:

1° welbepaalde onregelmatige motieven of kennelijk onredelijke motieven aanwijzen die bij de totstandkoming van de nieuwe beslissing niet kunnen worden betrokken;

2° specifieke rechtsregelen of rechtsbeginselen aanwijzen die bij de totstandkoming van de nieuwe beslissing moeten worden betrokken;

3° de procedurele handelingen omschrijven die voorafgaand aan de nieuwe beslissing moeten worden gesteld.”

2.

Uit de bespreking van het tweede middel blijkt dat de verwerende partij ten onrechte het aangevraagde beschouwt als een beperkte uitbreiding. Dit onregelmatig motief kan niet worden betrokken bij de totstandkoming van de nieuwe beslissing. Tevens blijkt dat de project-MER-screening in de bestreden beslissing niet beantwoordt en voldoet aan het afwegingskader van bijlage II DABM. Bij de totstandkoming van de nieuwe beslissing dienen de criteria en aspecten vermeld in bijlage II DABM worden betrokken.

Uit de bespreking van het eerste middel blijkt dat de verwerende partij bij de beoordeling of het aangevraagde verenigbaar kan worden geacht met de goede ruimtelijke ordening, geen rekening heeft gehouden met de onmiddellijke omgeving. Bij het nemen van een nieuwe beslissing dient de verwerende partij op een concrete wijze rekening houden met de residentiële bebouwing in de onmiddellijke omgeving, waaronder de woningen van de verzoekende partijen, en in het bijzonder de impact nagaan van het aangevraagde op de onmiddellijke omgeving en beoordelen of, rekening houdend met de bestaande residentiële bebouwing, het aangevraagde verenigbaar is met een goede ruimtelijke ordening op de betrokken plaats.

OM DEZE REDENEN BESLIST DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. Het verzoek tot tussenkomst van bvba GROETELAERS PLUIMVEE is ontvankelijk.
2. Het beroep is ontvankelijk en gegrond.
3. De Raad vernietigt de beslissing van de verwerende partij van 17 oktober 2013, waarbij aan de tussenkomende partij de stedenbouwkundige vergunning wordt verleend voor het uitbreiden van een bestaand kippenbedrijf door de bouw van een legkippenstal, de aanleg van een betonverharding en het plaatsen van drie meelsilo's op een perceel gelegen te 2382 Ravels, Heesdijk 28 en met kadastrale omschrijving afdeling 3, sectie D, nummer 281Z2.
4. De Raad beveelt de verwerende partij een nieuwe beslissing te nemen over het administratief beroep van de verzoekende partijen en dit binnen een vervaltermijn van 4 maanden te rekenen vanaf de betekening van dit arrest.

De verwerende partij moet hierbij rekening houden met het 'Bevel conform artikel 4.8.2, derde lid VCRO'.

5. De Raad legt de kosten van het beroep, bepaald op 350 euro, ten laste van de verwerende partij.
6. De Raad legt de kosten van de tussenkomst, bepaald op 100 euro, ten laste van de tussenkomende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting op 26 april 2016, door de Raad voor Vergunningsbetwistingen, vierde kamer, samengesteld uit:

Nathalie DE CLERCQ, voorzitter van de vierde kamer,
met bijstand van

Jens HOOFD, toegevoegd griffier.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de vierde kamer,

Jens HOOFD

Nathalie DE CLERCQ